

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului“, Sibiu

Foaie politică

Apare în fiecare Duminică.

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«, Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI,
(Strada Măcelarilor Nr. 12.)

Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-oraă
12 bani, a treia-oraă 10 bani.

Asociațiunea la Blaj.

Blajul, locul sfințit de o muncă culturală de veacuri pentru luminarea poporului român nu numai dela noi, ci și din România, — locul sfințit, pe care au călcat lucefării neamului nostru Șincai, Maior și Clain, — locul, unde pe Câmpul Libertății s'a proclamat la anul 1848 lupta pentru libertatea națiunii române, a fost orașul cel mai chemat să cuprindă în sânul său miile de Români veniți să sărbătorească împlinirea de 50 de ani dela înființarea celei mai mari societăți culturale a noastre.

Și au venit Români de pretutindeni, din munții, cari ne despart de România, de pe Câmpie, din Țara lui Iancu și a lui Huniade, venit-au de pe Crișuri, din Banatul înfloritor, din Țara Oltului și a Bârsei, de pe Târnavă și Murăș, din Sălagiu și din Sătmăr, din Maramurașul lui Bogdan, descălecătorul Țării Moldovei, venit-au din România, unde limba și cultura românească e liberă, venit-au de pretutindeni, încât celor bătrâni li se părea, că au înviat vremurile, când ei, feciorași fiind, vedeau cetele în haine albe ale părinților și moșilor lor umplând potecile munților și drumurile câmpului în calea spre Blajul anului 1848. Atunci mergeau, ca să jure credință Impăratului și națiunii române, să jure, că cu arma în mână își vor apăra libertatea națională. Jurământul și l-au împlinit.

Și acum mergeau tot pentru un jurământ, jurământul de-a lupta totdeauna pentru cultura națională română, de-a lupta cu tărie împotriva culturii străine, care caută să ne otrăvească sufletele. Jurământul acesta încă îl vom împlini, de nu vrem să fim ai morții și de vrem, ca ciasul hotărâtor să ne găsească pregătiți.

Lupta aceasta o putem duce numai grupându-ne cu toții împrejurul Asociațiunii noastre, căci ea ține la noi sus steagul unității culturale, ideia unirii în gânduri și simțiri, care este chezașia cea mai sigură a viitorului nostru.

„Asociațiunea ne păstrează tuturor terenul comun, pe care ne putem întâlni totdeauna nestingheriți, toți cei cu inimă română, cari suntem hotărâți a servi cauza unificării naționale.“

„Asociațiunea este mama noastră a tuturor, căci accentuează neconținut cele multe, ce ne unesc și înfrățesc, trecând sub tăcere și lăsând la o parte toate cele puține ce ne deosebesc, ca astfel să ne găsim cu toții un suflet și o inimă în tot ce privește viața noastră publică.“

Blajul.

Oraș mic, dar cu un trecut istoric și cultural, pe care nu-l are nici unul din orașele, fie și mai mari, ale pământului românesc din Ardeal și Țara-Ungurească. Nu se poate o pildă mai grăitoare, că nu mulțimea, nici strălucirea din afară nu face mare numele unui oraș, ci duhul, aceasta scânteie dumnezească, care stăpânește pe locuitorii lui. Și decând Blajul a ajuns proprietate românească la anul 1738, când episcopul Inocențiu Micu-Clain îl primește în schimb pentru alte moșii, până astăzi, dela Blaj s'au revărsat din belșug duhul buneii credințe, al înțelepciunii, al învățaturii și al dragostei ferbinți și neînfricate de neam. Dovadă numărul cel mare al bărbaților luminați eșii din școlăle Blajului încă din vremile, când la noi, ca și în Țara Românească, un val de întunec, acoperia neamul românesc rob. Din școlăle Blajului au eșit episcopii *Ignatie Darabant* și *Samuil Vulcan*, care a înființat gimnaziul din Beiuș (1828), *Samuil Clain*, *Gheorghe Șincai*, *Petru Maior*, *Dr. Ioan Molnar*, *Ioan Budai Deleanu*, poeții populari *Vasile Aron* și *Ioan Barac*, *Vasile Colosi*, *Dr. Vasile Pop*, episcopul *Ioan Lemeni*, metropolitul *Alexandru Sterca Șuluțiu*, episcopul *Alexandru Dobra*, *Timoteiu Cipariu*, *Ioan Miorescu*, cel dintâiu Român, care a cercetat pe frații istro-români, *Aron Florian*, *Simion Bărnățiu*, *Gheorghe Bariț*, *Jacob Murășan*, *Andrei Murășan*, care ne-a dat pe Deșteaptă-te Române, *Aron Pumnul*, *Alexandru Papiu Ilarian*, *Dr. Ioan Rațiu*, fostul președinte al partidului național român, episcopul *Nicolae Popea*, *Vasile Bumbac*, poet bucovinean, *Ioan Bianu*, membru al Academiei Române din București, frații *Aron* și *Nicolae Dănsușanu*, *Dr. Augustin Bunea*, cel mai mare istoric, pe care l-am avut Români din Ardeal și Țara Ungurească, și alții și alții, cu ale căror nume singure am putea umplea pagini întregi.

Și astăzi Blajul e la noi cea mai bogată localitate în institute de creștere și învățământ. *Seminarul preoțesc* e dela 1754, la început cu un curs de 2 ani, la 1792 de 3 ani, dela 1832 cu un curs de 4 ani.

La anul 1754 s'a deschis școala latină, din care s'a dezvoltat gimnaziul, la început cu 2 clase, la 1772 cu 5 clase, câte aveau toate gimnaziile de pe vremea aceea. Nemeșimea ungurească asupritoare de pe-atunci se spăria de numărul cel mare al elevilor români. La 1850 gimnaziul devine liceu cu 8 clase.

Institutul pedagogic (preparandia, școala normală) s'a înființat la 1865 cu două clase. La 1880 are trei clase, dela 1906 încoace 4 clase.

Școala populară (primară) datează din 1754.

Școala de fete începe dela 1857. La 1892 are dejă un curs superior de 2 clase, la 1902 o școală civilă cu 4 clase.

La 1898 s'a înființat școala pentru învățaceii de meserii și negustorie.

Aproape toate aceste școlăle au și internatele lor, înființate mai ales din darurile mari făcute de arhierii Blajului. Așa avem internatul seminarului teologic, internatul institutului pedagogic, internatul de băieți (dela gimnaziu) și internatul de fete.

Tipografia datează de sub episcopul *Petru Paul Aron*, așa că până la 1754 eșiră de sub teascurile ei mai multe cărți.

Bogat e Blajul în colecțiuni și biblioteci.

Patrusprezece fonduri servesc pentru susținerea școlălelor din Blaj, pentru ajutorarea clerului și pentru împlinirea trebuințelor arhieriscopiei. Sunt tot fonduri strânse mai ales de arhierii cruțători.

Alți bărbați iubitori de înaintarea neamului lor românesc au întemeiat 34 de fundațiuni, din cari s'au dat în anul 1910/11 stipendii (burse) la 160 de studenți de universitate și elevi de gimnaziu.

Averea în bani și hârtii de valoare face aproape șapte milioane și jumătate coroane.

Societăți culturale are Blajul următoarele: *Casina română*, *Reuniunea femeilor române*, *Societatea meseriașilor*, *Reuniunea învățătorilor* și *Societatea de lectură a teologilor*.

Și în privința societăților cooperative Blajul a întrecut alte orașe. Are *Patria*, cassă de economii, *Consumul*, societate comercială pe acții, *Plugarul*, însoțire economică-comercială, după modelul tovarășilor din Germania, *Vulcan*, societate industrială pe acțiuni, care se ocupă cu fabricarea cărămizilor.

În Blaj mai eră și o *Reuniune a pompierilor voluntari*, pe care a desființat-o ministrul în anul 1908. *Reuniunea de înmormântare* înființată la 1904, are 329 de membri.

Acesta e Blajul, care a fost ales să primească pe Români veniți să serbeze jubileul de 50 de ani al Asociațiunii.

In ajun.

Duminecă eră ziua sorocită pentru primirea oaspeților și sara de cunoștință. Blajul îmbrăcase deja haine de sărbătoare deosebită. Grupuri de orășeni și săteni împetrițau piața, cei mai mulți grămădiți în apropiere de catedrală, în dreapta căreia se vedea deasupra unei porți scris: „Expozițiunea istorico-culturală“ a despărțământului Blaj, tineri îmbrăcați în haine negre, cu pantlici mici de deosebite culori, se pregăteau de munca grea, ce-i așteptă pentru a fi de ajutor oaspeților, ce vor sosi. Se vedeau și fețe îngrijorate, căci ceriul amenința tot a ploaie. Ingrijorarea s'a dovedit neîndreptățită, căci ziua Sfintei Mărie și cele următoare au trecut sub un cer senin și frumos.

Ceeace a dat o strălucire nespūsă acestei sărbători a culturii naționale române a fost prezența în Blaj a tuturor arhierilor români. Cătră seară a sosit episcopul Lugojului, Dr. Vasile Hossu, care a venit în tovărășia fraților Mocioni din vestitul neam al binefăcătorilor națiunii. La șase ore sosesc episcopii Dr. M. Cristea din Caransebeș și I. Pap din Arad. Rev. domn canonic Dr. Isidor Marcu venit la gara Küküllöszög — un nume, care nu însemnează nimic — îi întâmpină cu o vorbire caldă, care se termină cu urale însuflețite din partea multimei venită să primească oaspeții preasfințiți. Răspunde episcopul Pap. La orele șapte trenul aduce pe venerabilul Metropolit Mețianu dela Sibiu, pe care adâncile bătrânețe nu l-au împedecat să împodobească serbarea națională cu prezența sa. E întâmpinat de o mulțime mare de domni și popor în frunte cu canonicul Dr. I. Marcu, care-i urează bunăvenire. Cu vorbe adânc simțite îi mulțumește înaltul oaspe. Tot Duminecă a sosit și episcopul D. Radu dela Orade. La sosirea arhierilor s'au tras clopotele catedralei.

Intre oaspeții aleși sosiți încă de Duminecă se văd o mulțime de clerici înalți, canonici dela episcopiile unite, asesori consistoriali dela cele neunite, protopopi și preoți. Blajul părea uneori scaunul unui mare sinod preoțesc al tuturor preoților români. Erau însă și mireni mulți, deputați dietali, advocați, proprietari, meseriași, negustori și popor mult, foarte mult, care da fața frumoasă pieții și stradelor orașului. Dintre frații din România încă s'au grăbit câteva sute să alerge la serbările noastre, ca să dovedească și în felul acesta, că granițele politice, cari ne despart de ei, nu mai sunt granițe, când e vorba de-a ne afirmă unitatea culturală. Senatori, deputați, ofițeri, funcționari înalți de prin ministere, profesori universitari, cum sunt domni Bianu și Mehedinți, comercianți și proprietari mari, toți au făcut drumul lung, care din Moldova, care de pe șesul Dunării, din Oltenia, dela București ș. a., numai să ne arete dragostea lor și să ne îmbărbăteze în greaua luptă pentru păstrarea culturii naționale românești.

Toți arhierii au fost găzduiți la Excelența Sa, Metropolitul Mihali. Tot acolo a tras și comitele suprem Szász din Aiud, venit să reprezinte comitatul și totodată și pe Împăratul.

Seara s'au întâlnit aproape toți oaspeții, ca să se cunoască unii pe alții. Și-au petrecut un cias de vreme, schimbând vorbe de pretenie.

Ziua întâiu, Luni.

Un soare strălucitor își revărsă razele preste Blajul în plină sărbătoare. Dacă Duminecă în ajun a fost lume multă, acum piața eră tixită. Trenurile de dimineața aduseseră alte sute și sute de oaspeți. Dar veniseră și țărani noștri din comunele învecinate și mai îndepărtate, bărbați, femei, bătrâni și tineri, cari toți voiau să se bucure împreună cu fruntașii neamului.

Dela catedrală dealungul pieții până la reședința metropolitană se așază lumea pe amândouă părțile, așteptând sosirea arhierilor. Aceștia și sosesc în curând îndreptându-se pe jos înspre catedrală. Lumea îi întâmpină cu puternice strigări de „să trăească“, arhierii îi binecuvântă. Îndată după aceea vine într'o trăsură metropolitul Blajului, întâmpinat la poarta catedralei de întreg clerul metropolitan în odăjdii scumpe.

Se începe apoi **sfânta liturghie**, pe care o slujește însuși metropolitul împreună cu canonicii Blajului. La dreapta, în scaunul metropolitan al catedralei, stă metropolitul Sibiului, în scaunul canonical din dreapta episcopii Românilor. Într'o parte și alta fruntașii neamului, domnii Gheorghe Pop de Băsești, Dr. Teodor Mihali, Andreiu Bârseanu, deputați, apoi fruntași din țară și poporul, mulțime mare, care umple locașul sfânt.

După evanghelie, Excelența Sa **metropolitul Mihali** rostește o cuvântare despre fecioara Maria, al cărei praznic eră. O cuvântare plină de frumșețile graiului bisericesc, plină de învățăturile maicei noastre, sfânta biserică românească, plină de îndemnuri pentru păstrarea bunurilor neamului nostru românesc. Din cuvântarea aceasta se auziau zgomotele valurilor, în cari firea noastră națională se sbate în zilele de-acum, dar răsuna și sfaturile, pe cari sfânta scriptură ni le dă pentru urmare, ca să potolim ducând spre biruință lupta noastră națională, — sfaturi, cari au răsunit din vorbirile tuturor arhierilor noștri la aceasta adunare.

„Binevoii a suferi — ne spune păstorul — ca cu acest nou prilej să vă rog cu Moise: „Aduceți-vă aminte de zilele veacului; socotiți anii neamului neamurilor; întreabă pe tatăl tău și îți va povesti ție, și pe cei mai bătrâni ai tăi, și-ți vor spune ție.“ — Și iarăși să vă îndemn cu înțeleptul: „Ascultă fiule învățăturile tătâne-tău, și nu lăpădă legile maicei tale!

„Ne-am adunat creștinilor, și o rugăm pe Maica Domnului, vie și cea după moarte ca să ajute moștenirii ei; — și precum Dânsa întru naștere a păzit fecioara, așa și întru adormirea ei să nu părească biserică și poporul românesc, care cu credință mărturisesc, că Domn este Isus Hristos, întru mărirea lui Dumnezeu Tatăl.

„Pe această mijlocitoare a noastră doioasă cătră Dumnezeu cu lacrimi în ochi să o rugăm, ca să aline sunetul valurilor acestei vieți și să domolească tulburarea neamurilor.

„Și se va îmbracă poporul credincios cu bună cuviință și cu țăria cea de sus, ca cu îndrăzneala lui Navuthe Israilteanul să poată răspunde lăcomiei lui Ahab celui de-acum „*ferescă-mă Dumnezeul meu, să dau eu moșia părinților mei ție!*“

Și-apoi se revărsară preste credincioșii adunați minunatele cântări ale bisericii, maica noastră. Erau mai minunate, mai

înălțătoare, căci erau dirijate de maestrul Iacob Murășanu și ne simțiam tari zecile de mii de Români strânși la un loc cu convingerea, că una suntem în limbă și în cultură, una în cugete și în simțiri...

Sedința I.

Sfârșindu-se sfânta liturghie, s'au așezat îndată mesele pentru arhierii bisericii române și pentru membrii comitetului central. În fruntea mesii se așază vicepreședintele Asociațiunii, dl Andreiu Bârseanu, având la dreapta pe arhierii Ioan Mețianu, Dr. Dumitru Radu și Dr. Miron Cristea, iar la stânga pe arhierii Dr. Victor Mihali de Apșa, Ignatie Papp și Dr. Vasile Hossu. Cei preste două mii de oameni strânși în biserică au izbucnit în urale nesfârșite, văzând căpeteniile bisericilor românești făcând cea mai frumoasă cunună, ce am putut vedea vre-odată. În dosul arhierilor s'au așezat reprezentantul Împăratului și al guvernului, comitele suprem din Aiud Szász, însoțit de șase funcționari mai înalți.

Adunarea a fost deschisă prin frumoasa vorbire a domnului **Andreiu Bârseanu**, din care dăm și noi câteva părți. După ce face istoricul întemeierii Asociațiunii, înșiră pe scurt istoria ei în adunările generale de pe vremuri până la cea din urmă și învrednicește de cuvinte calde frumoasa muncă a celui din urmă președinte, a răposatului Iosif Sterca Șuluțu de Cărpiniș. Apoi continuă:

Două au fost, după a mea modestă părere, motivele de căpetenie, care au condus pe părinții noștri la înființarea acestei Asociațiuni: dorul lor de lumină, de înaintare, și simțul lor de solidaritate națională.

Rămăși înapoi în privința culturii față cu celelalte neamuri conlocuitoare, în urma împrejurărilor vitrege din trecut, Românii din această țară nu doriau nimic mai ferbinte, ca delăturarea îngrăditurilor meșteșugite și nedrepte, care-i țineau departe de izvoarele luminei, desfacerea legăturilor năbușitoare, care le acopereau ochii minții, admiterea fiilor lor la învățătură și la tot felul de măiestrii, cu un cuvânt: mântuirea lor, nu numai din iobăgia corporală, ci mai vărtos de cea spirituală.

Dorința aceasta ferbinte a moșilor și a strămoșilor noștri o vedem exprimată în toate plângerile și cererile adresate Domnitorilor și Staturilor țării în cursul veacului al XVIII-lea și în partea primă a veacului al XIX-lea, începând dela cererile energicului și în veci neuitatului Arhieriu Ioan Inocențiu Micul, până la rugămintea episcopilor Vasile Moga și Ioan Lemenyi, înaintată Dietei ardelene în a. 1842 „în cauza Românilor locuitori pe pământul crăiesc, numit și săsesc“ și până la rezoluțiunile memorabilei adunări de pe „Câmpul libertății“ din 3/15 și 4/16 Maiu 1848.

Nizuințele înaintașilor noștri din restimpul acesta le-aș putea asemăna cu dorul de lumină al celui ce și-a pierdut vederea, cu chinul celui însetoșat, care aude în apropiere murmurul unui isvor, la care însă nu poate ajunge, cu svârcolirile unei paseri închise în colivie, cu căutarea unei licăriri de lumină de planta, ce tânjește în întunec.

Și când bătù ciasul de mântuire, când iobăgia se desființă, când se introduseră rânduielei nouă și în țara aceasta, rânduielei, cari nu mai făceau deosebire între om și

om, ci-l lăsau pe fiecare să se ferească după vrerea și putința sa, cu câtă râvnă se îndreptară părinții noștri pe câmpul larg și bogat în roade al culturii, cu câtă sete începură ei a sorbi din isvorul oprit mai înainte, cu câtă bucurie salutară ei raza de lumină, ce se arătase în sfârșit și pentru dânșii!

Fiii foștilor iobagi alergau din toate părțile la învățătură, preste tot începură a se ridica școli mai mici și mai mari, de multe ori cu jertfe aproape supra-omenești, tiparele se puseră în mișcare, însemnând pe hârtie albă slovă românească, Biserica națională, începură a se organiza din nou și în multe părți ale țării se înălțară din cenușă altare nouă, drept semn de mulțumită Celui A-tot-puternic pentru norocoasa schimbare a lucrurilor.

În timpul acesta de reculegere națională se ivi, sau, mai bine zis, se reluă ideea înființării unei societăți, care să aibă de scop cultivarea limbii, sprijinirea tinerii literaturi naționale și propagarea cunoștințelor folositoare în mijlocul poporului: a unui „Partenon român“, a unor „serbători olimpice“, unde tinerii să audă pe bătrâni vorbind românește“, a unei însoțiri, care „din o contribuție, ce o ar hotărâi statutele“, ar înființa „un fond pentru formarea de bibliotecă română, muzeu român“ și la care „literații noștri și mai ales cei începători, mai înainte de a-și da opurile sale pe mâna fiilor lui Gutenberg, le-ar așterne spre o revisiune literară.

Ideea aceasta, reînviată de nou în această formă de venerabilul bătrân Ioan cavalier de Pușcariu, pe atunci pretorele cerului Venetia din Țara Oltului, află răsunet în toate părțile.“

Face apoi istoricul înființării Asociațiunii, și punând întrebarea: *Ce drum să urmeze Asociațiunea noastră de aici înainte?* răspunde:

„Vom căuta înainte de toate să cunoaștem poporul din care facem parte, cu toate însușirile și particularitățile lui: cu graiul și obiceiurile lui, cu credințele și superstițiile lui, cu portul și cu felul de viață al lui, cu cântecile și jocurile, cu lucrările lui artistice, cari atrag tot mai mult atențiunea pricepătorilor și care ne pot servi în adevăr de fală.

Cunoscându-l, sau mai bine zis, cunoscându-ne, vom căuta să cultivăm și să perfecționăm părțile bune, iară pe cele rele să le delăturăm, întru cât ne va fi cu pufință.

Ne vom îndrepta în deosebi cu dragoste privirile la poporul nostru dela țară, care formează puterea neamului nostru și care s'a arătat și până acum ca un pământ primitiv și roditor, căutând să-l luminăm cu toate mijloacele culturii moderne, să-i dezvoltăm încrederea în puterile proprii și astfel să facem dintr'ânsul un popor conștient și tot mai folositor șieiși și țării, pe care o iubeste cu atâta căldură.“

Vorbirea academică a conducătorului Asociațiunii noastre a fost primită cu aplause însuflețite.

Urmează vorbirea Excelenței Sale, a metropolitului **Dr. Victor Mihali**. E a treia oară, zice Excelența Sa, la o adunare generală a Asociațiunii. Întâia oară, în anul 1867 a fost ales notarul adunării. Adevărata vatră, la care trebuie să țină și să caute adăpost Asociațiunea, e biserica. Biserica a primit ordin dela Mântuitorul: mergând, învățați toate popoarele.

Până când o societate culturală stă încă în legătură de fică cu biserica, îi aduce foloase mari prin răspândirea culturii. Și Asociațiunea aduce într'adevăr roadele acestea. De încheiere propune, ca din aceasta ședință sărbătorească să se trimită Maiestății Sale, Impăratului o telegramă de recunoștință, pentru că cu 50 de ani înainte a întărit statutele acestei societăți culturale.

Di președinte **Andrieu Bârseanu** mulțumește Excelenței Sale pentru cuvintele rostite. Adunarea primind cu însuflețire propunerea, hotărăște trimiterea telegramii.

Se ridică apoi Excelența Sa, metropolitul **Ioan Mețianu**, care rostește o vorbire așa de frumoasă, încât au mișcat pe toți ascultătorii. Iată ce a zis Inalt Preasfințitul:

„Ilustră adunare! După ce domnul președinte în frumoasa cuvântare de deschidere a binevoit a aprecia și participarea noastră, a Arhierilor, la această întrunire, țin să declar, că noi, Arhierii, cu drag am venit să conlucrăm cu D-voastră la promovarea culturii religioase morale a poporului nostru, fiind aceasta o esențială datorință și a chemării noastre. Iar eu, care am fost fericit, înainte cu 50 de ani, a participa și la înființarea acestei Asociațiuni, m'am crezut dator a participa și la aceste serbări jubilarie ale culturii și ale unității noastre naționale, iar aceasta atât din recunoștință, fiindcă preabunul Dumnezeu s'a îndurat a-mi rezerva și această mare mângâiere, cât și din pietate către memoria în veci binecuvântată a fericitilor întemeietori, și mai ales a inițiatorului întemeierii, a Metropolitului **Andrieu baron de Șaguna**.

Am venit și eu, dimpreună cu Preasfințitul domni Episcopi, la aceste serbări culturale și naționale, și pentru că să văză și să înțeleagă toți ai noștri, din apropiere și depărtare, și mai ales ceice nu apreciază după merit valoarea „Asociațiunii“ și nu o sprijinesc după putință, că *deși noi, Românii din acest stat, suntem împărțiți în două confesiuni, fiind însă noi toți de aceeași origine, de aceeași viață și de aceeași limbă strămoșască, toți avem și aceeași sfântă datorință de a lucra împreună la cultura și înaintarea poporului nostru*, pentru a-i asigura și lui, și nouă, un viitor tot mai bun și mai fericit, precum fac aceasta și alți compatrioți ai noștri, împărțiți în mai multe confesiuni, pentru înaintarea și cultura proprie.

În fine am venit și noi aici domnilor și pentru că, precum au binecuvântat întemeierea acestei Asociațiuni fericirii noștri metropoliți de pie memorie Șaguna și Șuluțu, înainte cu 50 de ani, și precum a binecuvântat-o astăzi în sfânta biserică, și Excelența Sa domnul Dr. Victor Mihali de Apșa, Inaltpreasfințitul Metropolit al Românilor gr.-catolici din Ungaria și Transilvania, tot asemenea să o binecuvintez și eu, ca Metropolit al Românilor gr.-orientali din Ungaria și Transilvania, și să rog și eu pe bunul Dumnezeu, ca aceea ce binecuvântăm noi, ambii Metropoliți români, cu mâinile noastre debile, să binecuvinte și El cu sfânta sa dreaptă, făcând, ca *scumpă noastră Asociațiune să fie un isvor nesecat de cultură religioasă-morală și națională, în folosul iubitului nostru neam și al iubitei noastre patrii, acum și în toți vecii*“.

Salută apoi pe venerabilul prepozit capitular, dl **I. M. Moldovan**, singurul pre-

zident de odinioară, care a mai rămas în viață.

Cuvântarea aceasta națională a bunului păstor român a ridicat entuziasmul la culme. Boltele mănăstirii (catedrala) se cutremurau de aplauzele mulțimii. Președintele, dl Bârseanu, mulțumește cu lacrimi, dorindu-i, ca bunul Dumnezeu să-i lungească firul vieții până la cele mai adânci bătrânețe.

Vorbește apoi venerabilul canonic, dl **I. M. Moldovan**, care bineventează în numele Blăjenilor pe oaspeții întruniți și face, ca martor ocular, istoricul întâmplărilor celor mai însemnate din viața Asociațiunii. E fericit să poată constata, că Asociațiunea a ajuns la rezultate multumitoare. Dovadă, că la întâia adunare a Asociațiunii au fost de față 130 de persoane, iar astăzi Blajul nu e în stare să cuprindă numărul aceluia, cari au venit să se înșire sub steagul ei. Cere apoi ertare, că Blăjenii nu au putut mulțumi pe oaspeți în toate privințele. Nu ne faceți imputări, zice, că ne-am încumetat a invita adunarea aceasta într'un loc așa de mic. Nu am făcut-o din încredințare în puterile noastre, cari le știam a fi atât de slabe, ci pentru că să ne plecăm dorinței de-a se țineă aceste serbări culturale în locul, care este cel mai vechiu cuib al deșteptării noastre naționale. Nu căutați dară la puțină comoditate,*) ce vă putem îmbia, ci mai vărtos aprețiați simțemintele noastre de iubire frățească, cu care vă îmbrățișăm.

Președintele mulțumește, apoi ia cuvântul dl **Vasile Goldiș**, care prin cuvinte înflăcărâte, în numele „Societății pentru fond de teatru român“, salută Asociațiunea. Ii mulțumește președintele și dorește surorii mai mici cele mai frumoase și mai mănoase progrese pentru viitor.

Propuneri.

Secretarul administrativ al Asociațiunii cetește propunerile, cari au intrat la biroul Asociațiunii, anume:

1. a dlui **S. Moldovan**, ca să se trimită binefăcătorului neamului **Vasile Stroiescu** o adresă de salutare iscălită de întreg publicul, care e de față la serbări.

2. Propunerea părintelui **A. Muntean** din Sebeșul-mare (desp. Hida-Huiedin), ca adunarea să hotărăască înființarea unei tipografii și librării în Sibiu.

3. a părintelui **A. Mitra** din Dumitra, ca să se studieze organizarea unor ateliere țărănești pentru țesutul odăjdilor bisericesti — și

4. a dlui **Enil Kormoș Alexandrescu** din Grebenișul-de-Câmpie, ca Asociațiunea să publice o foaie socială, economică și comercială, (nu și politică) care să apară de trei ori pe săptămână și să se trimită gratuit membrilor țărani ai Asociațiunii.

5. Propunerea dlui **T. Bucurescu** din Bănat-Comloș, ca să se schimbe § 40 din statute astfel, ca din taxele membrilor ajutători să se trimită la casieria centrală numai 20 la sută, iar 80 la sută să rămână pentru agenți.

S'au ales apoi comisiunile, iar **raportul general** s'a scotit cetit. Din el lăsăm să urmeze pe pagina următoare, ce ni-se pare mai de folos pentru cetitorii noștri.

*) Blăjenii au ostenit și au făcut jertfe, de cari nu s'au mai învrednicit încă nici una din cele 49 de adunări ale Asociațiunii. Despre aceasta mai scriem la alt loc.

Date din Raportul general

al comitetului central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” către adunarea generală din 15/28 și 16/29 August 1910.*)

Membri. Până la 1 August a. cor. erau înscriși următorii membri: 9 onorari, 118 fondatori, 316 pe viață, 1939 activi (ordinari), cu totul 2431, ceea ce însumă, că numărul membrilor s'a sporit cu 395 în curs de un an. Pe lângă acești membri, Asociațiunea a mai avut până la 1 August acest an aproape 11,000 (*unsprezece mii*) de membri *ajutători, cei mai mulți țărani*, ceea ce însemnează un moment nou și de cea mai mare importanță în viața instituțiunii noastre naționale. Date mai amănunțite cu privire la *membri ajutători*, cari *alcătuiesc floarea țărânimii noastre*, ni se făgăduiesc pentru sfârșitul anului. Aici scoatem la iveală felul, cum își înțeleg fruntașii noștri (la orașe, apoi la sate mai ales preoții și învățătorii) noștri din deosebite părți ale pământului românesc din patria noastră, chemarea de-a sprijini cea mai mare reuniune culturală a Românilor. În fruntea despărțămintelor (63 cu totul) se află *Sibiul* cu 140 de membri (6 fondatori, 33 pe viață și 101 ordinari), urmează *Blajul* cu 120 membri (4 fond., 4 pe viață și 112 ord.), apoi *Brașovul* cu 119, *Năsăudul* cu 93 și *Săliștea* cu 80**), *Sătmar-Ugocea* (la marginea Românișului) cu 78, *Șimleul* cu 76 de membri. Între 60 și 70 de membri au despărțămintele *Abrud-Câmpeni, Făgăraș, Dej, Lugoj și Oravița*, între 50 și 60 *Gherla, Murăș-Oșorhei, Reghin și Timișoara*, între 40 și 50 *Beiuș, Bistrița, Orăștie și Sebeș*, între 30 și 40 *Bocșa, Brad, Cluj, Deva, Dicio-Sânmartin, Hațeg, Hida-Huedin, Lăpușul-ung., Mociu, Panciova, Vârșeț și Zărnești*, între 20 și 30 *Agnita, Aiud-Teiuș, Alba-Iulia, Caransebeș, Medias, Mercuria, Murăș-Luduș, Murăș-Uioara, Nocrich, Oradea, Tășnad, Treiscaune-Ciuc* (săcuime) și *Turda*, între 10 și 20 *Ceica, Ciacova, Cohalm, Dobra, Ibașfalău, Lipova, Mărghita, Sânt-Miclăuș, Sighișoara și Teaca*, mai puțin de 10 *Beșcherecul mare, Bucium, Buziaș și Hălmgăiu*.

Despărțămintele. Din cele 60 de despărțăminte, câte a avut Asociațiunea la sfârșitul anului 1910, 40 au desfășurat o muncă multămitoare, și anume *Abrud-Câmpeni, Agnita, Aiud-Teiuș, Beșcherecul-mare, Beiuș, Bistrița, Blaj, Bocșa, Brad, Bran, Brașov, Cluj, Dicio-Sânmartin, Gherla, Hațeg, Hida-Huedin, Lăpușul-ungur., Lugoj, Medias, Mercuria, Mociu, Murăș-Luduș, Murăș-Oșorhei, Murăș-Uioara, Năsăud, Nocrich, Oradea, Orăștie, Oravița, Reghin, Săliște, Sânt-Miclăușul mare, Sătmar-Ugocea, Sebeș, Sibiu, Șimleu, Tășnad, Turda, Vârșeț, Zărnești*. Cu toate acestea și munca unora dintre despărțămintele înșirate mai sus lasă de dorit, totuși sunt înșirate între despărțămintele harnice, fiind Comitetul încredințat, că oamenii din fruntea lor lucrează cu însuflețire pentru a trezi poporul dela sate din întunerecul neștiinței, cu toate împrejurările grele, în cari trăiesc aceste despărțăminte.

Celelalte despărțăminte n'au desfășurat aproape nici o activitate (muncă) pen-

*) Recomandăm cu tot dinadinsul cetire acestor date, cari arată ce se poate face sub scutul Asociațiunii.

**) vrednicii negustori și meseriași români.

tru răspândirea culturii în popor, ba unele nici n'au funcționat. Față de anul 1909 însă, numărul despărțămintelor harnice a crescut cu 11.

Activitatea cea mai însemnată a despărțămintelor a fost răspândirea culturii între țărani și cărturari, aranjând prelegeri populare, conferențe, reprezentații teatrale, șezători culturale, cursuri de analfabeți, expoziții și înființând agenturi și biblioteci populare la sate.

Prelegeri populare și conferențe pentru cei cu carte mai multă. Pentru a înlesni ținerea prelegerilor populare la sate, în cursul anului 1910 Comitetul central a împărțit ajutoare de câte 100 cor. despărțămintelor *Abrud-Câmpeni, Alba-Iulia, Beiuș, Brad, Brașov, Ludoș, Lugoj, Mercuria, Năsăud, Oradea, Panciova, Săliște Sebeș, Șimleu, 200 cor. desp. Bistrița și câte 50 cor. desp. Turda și Zărnești*.

Despărțămintele astfel ajutate au ținut 305 prelegeri populare, dintre cari *Săliștea 68, Năsăudul 51 și Brașovul 44*. *Alba-Iulia* n'a ținut nici o prelegere, din cauze deosebite, *Beiușul 6, Mercuria 6, Murăș-Ludoș 7, Panciova 1, Șimleu 5, Turda 2*, cu toatecă fiecare eră obligat să țină cel puțin 10 prelegeri.

Numărul prelegerilor populare ținute în cursul anului 1910 au fost de 497, dintre cari 13 ținute de conferențiarul Asociațiunii. La prelegeri au luat parte aproape o sută de mii de țărani. În 133 de prelegeri s'au vorbit de chestiuni culturale, sociale, morale și religioase, în 97 despre economie și ramurile ei, în 60 despre Asociațiune, în 58 despre boale și păstrarea sănătății, în 49 despre asigurări, însoțiri, în 26 despre limba și literatura română ș. a.

Cei 231 de conferențieri au fost 82 de preoți, cari au ținut 140 prelegeri, 61 de învățători cu 104, 22 de profesori cu 92, 19 advocați cu 37, 17 funcționari de bancă cu 29, 14 funcționari administrativi (notari ș. a.) cu 18, 2 agronomi cu 16, 1 medic veterinar (doctor de vite) cu 11, 5 medici cu 9, 5 studenți cu 9 prelegeri ș. a.

Conferințe pentru cărturari s'au ținut 61 în 14 despărțăminte. Conferințe sistematice au fost numai în *Bistrița, Blaj, Brad, Brașov și Sibiu*.

Cincisprezece despărțăminte au aranjat și reprezentații teatrale, serate artistice-literare cu cântece, declamațiuni și cetire.

Invățarea analfabeților (a oamenilor mari, cari nu știu carte). Cursuri cu oarecari rezultate s'au ținut numai în nouă despărțăminte, anume *Beșcherecul-mare* (o comună, au învățat a scrie și ceti 18 inși), *Cluj*, (2 comune, 31 elevi), *Dicio-Sânmartin* (7 comune), *Gherla* (2 comune cu 65 elevi), *Ibașfalău* (o comună, 7 elevi), *Lăpușul-unguresc* (2 comune, 12 elevi), *Mercuria* (o comună, 10 inși), *Murăș-Luduș* (5 comune, 76 inși), *Sibiu* (o comună, 17 inși).

Insoțiri economice. Desp. *Bistrița și Bran* au înființat în 15 comune însoțiri pentru asigurarea vitelor în legătură cu centrala din Orăștie; desp. *Cluj* o bancă populară Raiffeisen în Feiurd; desp. *Medias* bănci populare în patru comune; despărț. *Mercuria* o bancă populară în Rod și o reuniune de cântări în Mercuria; desp. *Murăș-Luduș* 2 reuniuni de temperanță (de-a nu mai bea beuturi spirtoase) în *Lechința-de-Murăș și Icelandul-mare*; desp. *Năsăud* to-

vărășii de consum în *Rebrișoara, Salva, Rodna veche, Telciu și Năsăud*, tovărășii pentru procurarea mașinilor de îmblătit în *Mintiul românesc și Rebrișoara*, iar în patru comune societăți de înmormântare; desp. *Sebeș* o bancă populară în *Cioara*; desp. *Zărnești* o bancă populară în *Poiana mărului*. Aceasta activitate a despărțămintelor Asociațiunii e de cea mai mare însemnatate și vrednică de toată lauda, mai ales activitatea de model a despărțământului *Năsăud*. Cele 50 de mii de coroane datorite de binefăcătorul neamului nostru, dl *Vasile Stroescu* pentru a face o propagandă cât mai mare și cu mai bună socoteală pentru înființarea astorfel de însoțiri, vor ajuta foarte mult să ne organizăm la sate și pe cale economică.

Expoziții. Câteva despărțăminte au aranjat când cu adunările cercuale și expozițiuni. Desp. *Agnita*: expoziție de țesături și cusături în *Cincul mare*, cu preste 900 de obiecte, împărțind premii în preț de 133 coroane. Desp. *Blaj*: expoziție de cusături și țesături în *Ohaba*, împărțind premii în sumă de 52 coroane. Despărț. *Bran*: expoziție etnografică (cu tot felul de lucruri întrebuintate de popor) în *Moeciul-de-jos*, cu premii. Desp. *Lăpușul-unguresc*: o foarte frumoasă expoziție etnografică în *Lăpuș*, dela care s'au trimis gratuit 41 de obiecte pentru Muzeul național din *Sibiu* și un album cu 92 de fotografii cu vederi și porturi din despărțământ. Desp. *Năsăud* o expoziție etnografică în *Rodna veche*, împărțind țăranilor premii în valoare de 100 cor. Desp. *Săliște*: o expoziție de poame și una de lucru de mână în *Vale*, împărțind premii de 22 cor.

Desp. *Brașov* a împărțit între țăranii din *Ghimbav și Cristian* altoi și totfelul de semințe, iar sătenilor din *Arpatac* le-a cumpărat o mașină de tăiat sfeclă, cu 20 cor. Desp. *Zărnești* a dat spre folosință țăranilor o mașină de tăiat sfeclă și una de strujit cucuruz.

Alte știri frumoase dela despărțăminte. Cu sfârșitul anului 1910 despărțămintele Asociațiunii au avut 259 de agenturi și 375 biblioteci populare. În 22 de despărțăminte, dela cari s'au primit rapoarte în cursul anului, cele 213 biblioteci ale lor au avut 6000 de cetitori.

Desp. *Agnita, Aiud-Teiuș, Beiuș, Bistrița, Blaj, Bocșa, Brad, Bran, Brașov, Cluj, Gherla, Lugoj, Oradea, Sighișoara, Sibiu și Șimleu* au împărțit între țărani mai multe mii de broșuri cu ocazia adunărilor generale și a prelegerilor populare.

Biblioteca Asociațiunii avea la sfârșitul anului trecut 6342 opere în 7624 volume, 6607 broșuri și 27 hărți.

Averea curata a Asociațiunii la sfârșitul anului 1910 a fost de 922,985 cor. 9 bani.

În anul 1911 Asociațiunea a primit o fundațiune de preste o sută mii de coroane dela fericitul *Dr. Grigore Sândeianu* din *Sibiu*. Afară de aceea s'au mai primit daruri dela răposatul *Petre Pană* din *Săcele* zece mii de lei, dela „*Albina*” două mii de coroane. Dl *Andrieu Bârseanu*, profesor în *Brașov*, a dăruit 2400 de cor., iar dl *Andrei Cosma* din *Șimleu* 700 cor., în schimbul ajutoarelor primite dela Asociațiune pe timpul, cât au fost studenți. Pildă bună de urmat de mulți alții.

Expoziția.

După ședința primă, care s'a sfârșit cu cetirea propunerilor de pe pagina 3 a foii noastre, publicul trece în una din curțile gimnaziului, unde dl profesor G. Precup deschide expoziția prin o vorbire scurtă, dar cuprinzătoare. Expoziția ne vorbește despre hărnicia țărâncii române, a meseriașului român și despre cultul ferbinte al limbii și istoriei române la Blaj. Un raport amănunțit vom da în numărul viitor.

Banchetul.

A urmat banchetul în pavilionul anume construit pentru serbări în curtea gimnaziului. Sunt preste 700 de persoane așezate la lungile mese. **Intâiul toast îl ridică președintele adunării în onoarea Impăratului.** Toți sunt în picioare. Se fac frumoase ovațiuni Maiestății Sale, iar muzica (capela orășenească din Sibiu) intonează imnul „Doamne ține și protege”.

Vorbește apoi dl **Vasile Goldiș**, care cu vorbe pline de entuziasm își spune, nu numai în numele celor douăzeci de mii de Români adunați la Blaj, ci și în numele celor 4 milioane, mulțumita și mândria, că astăzi, când „s'a pus o nouă piatră unghiulară unității noastre culturale, toți arhierii noștri sunt în frunte!” Iar când vorbitorul isprăvește cu vorbele „Metropoliții români să trăească!”, izbucnește o furtună de aplause și aclamări. Publicul se ridică de pe scaune, împreună cu arhierii, și ca valurile mării se rostogolește cântecul nostru de războiu „**Deșteaptă-te Române**”, din care se cântă strofa întâi și strofa „**Preoți cu crucea 'n frunte**”. Comitele suprem ciognește paharul cu arhierii, muzica intonează imnul „Astrei” (Asociațiunii) compus de măiestrul Iacob Murășan.

Se ridică Excelența Sa, metropolitul **Ioan Mețianu**, care mulțumește dlui Goldiș pentru vorbele frumoase adresate arhierilor și mulțumește și publicului pentru aclamările făcute lor. Spune apoi, că două datorințe mari au adus de astădată pe arhierii în mijlocul turmei lor: sentimentul datorinței față de chemarea lor de-a fi acolo, unde e turma, căci „soarta noastră e legată de soarta turmei, iar soarta turmei de soarta noastră”. I-au mai adus aici și sentimentul iubirii de neam. Dorește, ca bunaînțelegerea să domnească la poporul nostru, pentru a putea lucra cu toții împreună spre binele și fericirea neamului. Cere binecuvântarea Celui-de-sus, ca tot ce facem, să fie bun și folositor obștei, apoi ridică paharul în cinstea celor care conduc Asociațiunea.

Excelența Sa, metropolitul **Dr. Victor Mihali** vorbește despre înțelegerea, care trebuie să domnească pururea între cele două confesiuni române. În trecut amândoi metropoliții iscăliau scrisorile îndreptate către Impăratul. Și în viitor, toate lucrările mari trebuie să le săvârșească împreună. Salută apoi cu dragoste pe oaspeții veniți în orașul Blajului, care totdeauna a fost primitor de oameni buni.

Dl asesor consistorial **Nicolae Ivan** își ridică paharul în onoarea dlui Szász József, reprezentantul guvernului și al Maiestății Sale, și în sănătatea celorlalți funcționari superiori administrativi veniți la aceasta adunare.

Răspunde dl comite suprem **Szász József**, care mulțumește părintelui Ivan și spune, că nu numai privirile tuturor Românilor dela Tisa până'n Carpați sunt ațin-

tite, în zilele acestea, asupra Blajului, ci și atențiunea Maghiarilor și a guvernului ungar, care cu multă bunăvoință l-a trimis să-l reprezinte la acest praznic al culturii românești. Nici când n'a avut prilej să facă guvernului o dare de samă așa de plăcută ca acum și făgăduiește, că va face un raport favorabil celorce l-au trimis, ceea ce orșicine ar fi trebuit să facă, dacă ar fi luat parte la aceste serbări. El e convins, că marea majoritate a Maghiarilor se bucură împreună cu dânsul de progresele făcute în cultura națională, după cum se poate vedea acum la Blaj. Inchină cu dorința de înaintare pentru Asociațiune și cu dorința de unire între popoară în iubirea patriei.

Vorbirea frumoasă a comitei suprem au fost adeseori întreruptă de aplausele publicului.

Vorbește apoi cu însuflețire deputatul nostru iubit, dl **Stefan C. Pop**, întimpinat cu ovațiuni îndelungate. Spune vorbele fericitului metropolit dela Blaj, Alexandru Sterca Șuluțu, care a zis: „Acela, care din cauze confesionale va căuta să bage cearta în neam, să fie blăstămat!” Suntem un popor, care nu este ertat să se împartă în partide. Vorbește apoi despre Societatea de teatru român, care urmărește tot înaintarea culturii române, aduce laude femeii române, care e păstrătoarea limbii și sufletului național și roagă pe tot Românul să facă din casa lui un altar al limbii românești.

Urmează apoi iubitul nostru **Badea Gheorghe Pop de Băsești**, care cu lacrimi în ochi vorbește de poporul nostru sărac, care e însă un trunchiu cu ramuri strălucite și fructe minunate. Invățănd din trecut, n'avem pricină de-a ne perde nădejdea, pentru că Dumnezeu e cu noi și noi suntem tari în credință. Să dăm Cezarului, ce e al Cezarului, dar nu vrem să perim și nu vom peri. Inchină pentru toți Românii cinstiți.

Acesta a fost cel din urmă toast oficial. Publicul adunat cerea cu tărie să vorbească poetul neamului nostru, dl **Octavian Goga**. Și a vorbit, cum știe să vorbească poetul, cald, însuflețitor. Mai întâi rostește cuvinte de respect la adresa lui Badea Gheorghe, căci bătrânețele trebuie cinstite, cu ele fiind înțelepciunea. Pe toți ne-au cutremurat un fior sfânt, când am călcat pe petrele istorice ale Blajului, unde înainte cu 63 de ani Bărnuțiu a statorit pentru totdeauna crezul nostru național. Astăzi am văzut întâia oară icoana întregă a poporului nostru. S'a vorbit de cei mari, dar mai vărtos trebuie să ne aducem aminte de cei mici. Sunt preoții, învățătorii și țărâncii noștri dela sate, cari formează neamul nostru. Inchină în sănătatea acestora.

Aplause însuflețite au răsplătit cuvintele celui este mândria noastră.

Părintele protopop **Dr. E. Dăianu** din Cluj mulțumește, între aplausele publicului, dlui Goga pentru cele rostite și inchină pentru cei mai aleși fii ai neamului, cari sunt poezii și scriitorii noștri, căci ei sunt profetii și apostolii graiului românesc.

Publicul părăsește pavilionul și iese în piață.

Conductul țărănesc.

O mare de capete umplea piața cea mare a Blajului. Grupuri mari de oameni, țărâncii cu miile, preoți în reverenți, protopopi cu brâne roșii, meseriași și cărturari

în haine orășenești, se mișcau într-o parte și alta. La nici o adunare generală a Asociațiunii n'a luat poporul dela sate parte în număr așa de mare, ca la cea din Blaj și este un nou motiv de-a fi recunoscători Blăjenilor, cari ne-au făcut, celorce am venit din depărtare, plăcerea, de-a vedea pe țărâncii noștri arși de soare veselindu-se împreună cu noi.

Au fost frumoase adunările frunțașilor noștri. Și pline de rod bun au fost pentru noi. Dar frumoasă eră adunarea din piața Blajului, aceasta comună sfântă pentru noi, căci eră ca o mare largă și lină, din care răsunau chiotele de bucurie și chiuiturile feciorilor, cântecul argințiu din hora fetelor. Când te apropiai de cercul cel mare făcut de țărâncii și orășeni împrejurul jucătorilor, ochii îți odihneau cu plăcere și dragoste pe fețele cuminti ale țărâncii mai bătrâni, cari reamintindu-și tinerețea se bucurau de bucuria și veselia copiilor lor.

Conducătorii despărțământului Blaj se îngrijiseră din vreme, ca toate comunele lui să fie reprezentate printr'un grup de feciori, fete și țărâncii mai bătrâni. Și au venit țărâncii noștri, unii și din depărtare de 30 kilometri, în frunte cu steaguri albastre (vinete), coloarea credinței în viitor și în trăinicia neamului nostru, toți cu pălăriile pline de flori. Fiecare grup își avea diplașul lui sau un fecior cu fluera. Toți încinși cu brăcii în mândrul nostru tricolor, pe care jandarmii cei mulți se păreau că nu-l văd.

Pentru a cunoaște comunele venite, aranjatorii din Blaj s'au îngrijit, ca fiecare grup să aibă o tablă, pe care să fie scris numele comunei. Iată comunele, cari au luat parte: *Cistei, Mihalf, Spini, Iclod, Sâncel, Biia, Pânade, Cergăul-mare, Cergăul-mic, Beșinău, Ohaba, Roșia, Veza, Blaj, Lunca, Micăsasa, Tăuni, Făget, Valea Sasului, Tău, Șoroștin, Cheslăr, Glogoveț, Obreja, Hususău, Cenade, Tapu, Spătaș, Sânmiclăuș, Mânărăde, Bălcași-Jidvei, Tūr, Crăciunel, Bucerde, Armenii.*

Toți țărâncii adunați s'au format, după comune, în șiruri lungi, cari în frunte cu steagurile și tablele lor au încunjurat piața și au trecut și pe alte două strade. Muzica dela Brateiu eră în frunte, cântând Marșul lui Mihaiu Viteazul și alte cântece frumoase. Feciorii și fetele cântau doine și izbucneau din când în când în strigăte de „Să trăească!” la adresa publicului grămădit pe marginile pieții și ale stradelor. Intorcându-se iară în piață, s'au despărțit în grupuri după sate și au început jocurile frumoase românești, călușerul, bătuta, brăul, învărtita ș. a., toate cu chiuituri (strigături) vesele, apoi hora fetelor cu cântece. Soarele ardea, pravul se ridică, dar nime nu se putea despărți de frumusețea jocurilor.

Din *Obreja* a fost și o ceată de copii de 10—12 ani. Ei jucau frumos călușerul și bătuta la sunetele unui diplaș tot copil, care eră băiatul îmbrăcat românește al Jidovului din satul lor.

La orele șase seara, dl **Dr. A. Chețan** a ținut în fața mulțimii de țărâncii o frumoasă **prelegere populară**, în care a arătat, că neamul se poate înălța numai prin limba și literatura națională.

După prelegere, feciorii, fetele și ceilalți țărâncii veniți din depărtare au fost conduși la grădina Veza, unde au fost ospătați.

Concertul.

Seara a fost concertul. Publicul nu mai încăpea în pavilionul cel mare și în curtea gimnaziului. Punctele programei erau primite cu aplause. Maestrul Iacob Murășanu era stăpân pe deplin pe orchestra orașului Sibiu, pe coruri și pe soliști (ceice cântă singuri). Au fost frumos „Imnul Astei” compus de Iacob Murășanu. Acoperite de aplause au fost doinele românești cântate de dna Triteanu și de domnia Ionel Crișanu și Stefan Mărcuș. Frumoase și mult aplaudate au fost și melodiile de operă, cântate de dl Mărcuș și O. Murășanu. Concertul s'a încheiat cu balada populară „Erculean”, compusă pentru cor și soliști, cu acompaniament de orchestră, de dl Iacob Murășanu. Melodiile frumoase, cântate de dna Victoria Carșai, d-soara Eugenia Deac și dl Vasile Popovici au făcut publicul să uite de oboseală și să aplaude zgomotos pe cântăreți și pe compozitor. Președintele reuniunii de cântări „Doina” din Turnu-Severin a ținut o vorbire însufletită, dând dlui Murășanu o frumoasă liră ca semn de amintire.

Ziua a doua, Marți.

La biserică. — Parastasul.

Ziua a doua s'a început iară cu liturghie în catedrala Blajului. După terminarea sfintei slujbe, lumea a plecat spre cimitirul vechiu, unde se odihnesc atâția bărbați mari ai neamului. Avea să se facă un parastas pentru odihna întemeietorilor Asociațiunii. În fruntea conductului erau arhierii și preoțimea. Doi preoți, unul greco-catolic, al doilea greco-oriental, duceau praporele. Isprăvindu-se parastasul, dl director Ioan F. Negruțiu a ținut o vorbire întru pomenirea celor răposați muncitori pentru întemeierea Asociațiunii.

Ședința secțiilor Asociațiunii.

După parastas, a urmat ședința „Societății pentru fond de teatru român”, despre care vom raporta în numărul viitor, apoi secțiile Asociațiunii au ținut o ședință festivă. Dl **Dr. Iosif Popovici**, a vorbit despre *Ioan Maiorescu*, unul din bărbații noștri fruntași, dela a cărui naștere s'au împlinit acum 100 de ani, născut fiind la anul 1811 în Bucurdea lângă Blaj. Studiile și-le face în Blaj, Cluj și Pesta și trece apoi la Viena, unde ascultă cursuri de filologie și termină teologia în institutul Sf. Barbara. În anul 1836 trece în România, unde înființează o școală primară la Cerneți, apoi e chemat inspector și profesor la gimnaziul din Craiova. În anul 1848, când izbucnise revoluția și la București, guvernul provizor român îl trimite ca reprezentant al său pe lângă guvernele din Pesta, Viena și Frankfurt (în Germania). Aici publică în gazetele cele mari nemțești o mulțime de articole, în cari arată, cine sunt Români și ce importanță au ei ca păzitorii culturii la porțile răsăritene ale Europei înspre Rusia și Răsăritul aziatic. După revoluție vine la Viena, unde lucrează, ca să se facă cel puțin ceva pentru jertfele de sânge și de avere aduse de Români pentru casa împărătească și mântuirea monarhiei. Ca să se vadă și mai bine jertfele aduse, publică trei rapoarte ale prefectilor români Avram Iancu, Axente Sever și protopopul Balint. Criește apoi cuvintele pentru terminii administrativi și juridici, — în România erau turcești, grecești, la noi ungurești — tra-

duse mai multe legi în limba română și călătorește apoi pe la puținii Români, cari au mai rămas în Istria (o peninsulă în Marea-Adriatică), scriind despre ei o carte. Se întoarce apoi iară în țară, unde moare, la 4 Sept. 1864, ca profesor la universitate. Fiul său e dl *Tit Maiorescu*, profesor universitar în penziune și ministru de externe al României.

Frumoasa conferință a învățatului profesor a fost ascultată cu multă atențiune și tipărirea ei e așteptată de mulți.

Vorbește apoi poetul nostru, dl **Octavian Goga** despre *Literatura românească în veacul al 19-lea*. Mișcarea cea mare, spune, pornește în 1848, ale cărui frământări produc chiotul de revoltă și mândrie al imnului „Deșteaptă-te Române”. În țară începe Alexandri, care se apropie de țărani. Dar el era boieriu și vedeă numai țărani în haine de sărbătoare, toți buni, toți veseli, toți fericiți. Urmând boierului moldovean, lucrează la noi Ioan Lăpădat, directorul gimnaziului din Brașov. El ne dă și novele din istoria neamului românesc. Dincolo răsare Creangă, dincoace Slavici, cari amândoi ne arată pe Români așa cum suntem. Și-apoi vine Gheorghe Coșbuc, care s'a apropiat ca nimeni altul de sufletul țărănesc. S'a bucurat cu țărani, iar când au venit clipele grele, a izbugnit și el cu ei, dându-ne zguduitoarele versuri din poezia „Noi vrem pământ!”

Toată manifestarea cea nouă a literaturii noastre de dincoace de Carpați stă sub influența lui Coșbuc. De încheiere spune: Noi suntem un popor de țărani. Cu toate că unii dintre noi am lăpădat sarica, aceasta învăluie și mai departe sufletele noastre. Literatura noastră de-aici se va ocupa mult încă, foarte mult de țărănime, căci e prea intimă legătura între noi și pătura, din care ne-am ridicat. De geaba vor fi toate înjurăturile și sfaturile anumitor strănepoți de crai bizantini.*)

Noi ne avem drumul. Și îl urmăm.

Aplausele nu mai conțeneau, căci ceea ce a spus, izvoră din sufletul nostru al tuturor.

Ședința II.

Ședința a doua a fost scurtă, căci toți se grăbiau să vadă pe Vlaicu zburând. Din ședința aceasta s'a trimis o telegramă de salutare binefăcătorului neamului, dlui *Vasile Stroiescu*. Propunerile amintite mai sus și înaintate adunării generale se predau comitetului central, ca să chibzuească asupra lor și să raporteze la adunarea generală din anul viitor. Propunerea dlui Bucurescu, ca să se oprească 80 la sută din taxele membrilor ajutători pentru agenturi, nu se poate primi, de oarece ar trebui schimbate statutele, ceea ce e foarte greu și poate chiar primejdios.

Biroul spune, că s'au primit câteva sute de telegrami, prin care e salutată adunarea. Fiind timpul scurt, se cetesc numai câteva, între cari a dlui Dr. Istrati, profesor, membru al Academiei Române și fost ministru, apoi două ale domnului Nicolaie Iorga, una în calitate de secretar al Ligii culturale, cealaltă din partea sa.

Tot în ședința aceasta au fost aleși membri onorari ai Asociațiunii cei doi metropoliți ai bisericilor române, dl canonic I. M. Moldovan și dl I. cavalier de Pușcariu.

*) E vorba de dl D. Zamfirescu, care și-a bătut joc de cultura noastră, pe care ni-a lăudat-o apoi dl prof. universitar Nicolaie Iorga, la Academia Română din București.

Sborul lui Vlaicu.

Încă din săptămâna trecută, inginerul nostru *Aurel Vlaicu* își adusese la Blaj cu trenul aieroplanul său, aceasta pasăre măiastră. La un capăt al Câmpului Libertății se făcuse un hangar, un șopru mare, care adăpostea aieroplanul. În tot cursul săptămânii, apoi Duminecă, Luni și Marți lumea curgea spre acest hangar, ca să vadă minunea, care a biruit văzduhul.

Aieroplanul acesta e al doilea iscodit de mintea mare a aviatorului nostru și samănă cu cel dintâiu, al cărui chip l-am dat în Călimdarul Poporului de pe anul 1911. Un despărțământ mic, ca o troacă (albie) scufundoasă, în care intră aviatorul, cârma, motorul, mașina, două aripi mari la dreapta și la stânga, o lopată înainte, o coadă înapoi, deasupra țeva cu benzina, care să pună în mișcare motorul, iată părțile lui. Dar fiecare părticică, fiecare șurub (șirof) e cântărită, socotită, încercată de însuși iscoditorul mașinei, așa că nici o teamă nu-i mișcă sufletul, când se va sui cu el.

Încă înainte de ședința a doua, partea cea mai mare a lumii se îndreaptă cete, cete către Câmpul Libertății. Toți vorbesc numai de Vlaicu și iară de Vlaicu. Unii cu îngrijorare în suflet, căci se temeau Români noștri, să nu pățească ceva. Îndată după ciasurile cinci sosesc și arhierii, comitele suprem și alți domni mari. Porțile cele mari ale hangarului erau deschise, aieroplanul fusese scos, pe rotilele lui, afară pe pajiște. Vlaicu se urcă în „șea”, dă drumul benzinei, motorul vâjăe, aripile se mișcă și după ce face câțiva metri pe pajiște, aieroplanul se ridică maiestros în sus ca un vultur. Cele două aripi mari rămân întinse și nemișcate, ridicând aieroplanul tot mai sus. Din ce se depărtă și se ridică mai mult, din ce-ți pareă mai mult, că e unul din vulturii uriași, cari sunt în stare să se ridice la înălțimi ametoare cu o oaie întregă în ghiară. Văjăitul motorului nu se mai aude, aieroplanul dispăre înspre Mănărade. Iară apare pe deasupra Târnavei, la o înălțime de aproape o mie de metri. Auzim din nou motorul vâjăind, aieroplanul e pe deasupra catedralei, unde face o întorsătură și iară încunjoară Câmpul Libertății. De trei ori face încunjurul acesta în timp de o jumătate de oră.

La ridicarea aieroplanului și de câteori se apropiă, miile de oameni din câmp și miile înșirate pe dealuri, izbugnau în strigăte „Să trăească” și „Vivat”, ridicând palăriile în sus și fâlfâind cârpe în mâni. La mulți le erau ochii plini de lacrimi, unii plângeau, alții erau galbini la față și li se oprise răsuflarea de teama să nu i-se întâmple ceva lui „Vlaicu al nostru”.

În sfârșit aterizează (se lasă la pământ). Insufletirea publicului nu mai cunoaște margini. Sute de feciori aleargă la aieroplan și-l aduc pe Vlaicu pe sus înspre hangar, în apropierea căruia erau arhierii. Toți se grăbesc să-i strângă mâna, să-i atingă cel puțin haina. Alții aleargă înspre bătrânul său tată și bătrâna sa mamă, țărani vrednici din Binținți de lângă Orăștie. Le strâng mâna și-i fericesc, că Dumnezeu le-a făcut bucuria unui astfel de fecior. Îl duc apoi pe bătrân în fața arhierilor, cari îl binecuvintează și-l fericesc pentru feciorul lor.

Într'aceea ajunge și Vlaicu adus pe umerii mulțimii. Primirea ce i-s'a făcut, dragostea ce i-au arătat-o miile de oameni l-a mișcat așa de mult, încât plângea. Vine

în fața arhierilor, cari îl sărută cu drag pe frunte și-și exprimă mândria, ce o simte tot neamul românesc, că are un astfel de fiu.

Este îndreptățită mândria aceasta, căci aproape numai francezii, dintre toate popoarele pământului, au avut până acuma iscodiri de aieroplane. Toți ceilalți, despre cari cetim, că zboară cu aieroplane, n'o fac cu mașini iscodite de ei, ci cu de-ale puținilor iscoditori din Franța.

Dupăcum suntem informați, aviatorul nostru Vlaicu în curând va zbura și își va expune aeroplanul său spre vedere în Sibiu, Brașov etc. Domniasa petrece de prezent în Sibiu.

Opera—concert.

Seara s'a reprezentat vestita compozițiune a măiestrului Iacob Murășanu, *Mă-năstirea Argeșului*. Scena era foarte frumoasă, fiind pictată de dl A. Zeiler, pictor. Melodiile fermecătoare, atât în coruri, cât și la soliști (dna Carșai, dnii Corfescu — din România — O. Murășan, V. Popovici și I. Crișan), cari au jucat rolurile Meșterului Manole, ale soției lui Ana, care vine zidită în zidul bisericii, al lui Negru-Vodă, al ciobanului și al povestitorului.

După concert a fost *bal*. Mai toate doamnele și domnișoarele erau îmbrăcate în haine românești.

Ziua a treia, Mercuri.

Dimineața se slujește sfânta liturghie, apoi Societatea pentru fond de teatru român își ține a doua adunare generală.

Sedința III.

În ședința aceasta se primesc rapoartele comisiunilor și se dă absolutoriu Comitetului central. Comisiunea pentru înscrierea de membri arată, că a încasat zece mii de coroane.

Președinte e ales dl *Andrei Bârseanu*, fost până acum vice-președinte, iar vice-președinte învățatul canonic, dl *Dr. Vasile Suciu* dela Blaj.

Locul adunării generale din anul viitor îl va hotărî Comitetul. Se închide adunarea generală.

Mercuri dinspre ziuă a sosit și dascălul neamului, dl *N. Iorga*, însoțit de dna Iorga și de dl profesor universitar din Iași, dl Bogrea. A fost primit cu un entuziasm de nedescris. Era să țină o conferință despre *Blajul istoric*, dar nefiind anunțată autorităților cu 24 de ore înainte, nu s'a putut ține.

Teatru.

Seara au jucat artiștii dela Teatrul național din București, dna Aristița Romanescu, dna și dl Bârseanu și dl Petre Liciu o piesă teatrală și au declamat anecdote, poezii naționale și un frumos poem dramatic al dlui I. C. Bistrițeanu. Nu încercăm noi să aprețim pe acești mari artiști ai celei dintâiu scene românești.

Am dat pe scurt și cu vorbe palide o icoană a sărbătorii culturii naționale dela Blaj. Sărbătoarea aceasta a decurs într'un mod, care arată, că *inimile* vorbeau în toate. Când e vorba de simțăminte, graiul amuțește.

Blăjenii și oaspeții.

Și-acum de încheiere, când ne luăm ziuă bună dela Blaj, să nu uităm de datorința oaspei de-a mulțumii gazdei primitoare. Spuneau bătrâni, cari au fost la zeci de adunări ale Asociațiunii, că atâta căldură, atâta jertfă de timp, odihnă și bani,

cât au depus Blăjenii, n'au găsit nicăiri. Și adevăr grăiau. N'a fost casă românească (și câteva străine) în Blaj, care să nu fi primit 5—10—20 chiar și 30 de oaspeți. Țăranii noștri din comunele apropiate au primit cu drag pe mulțimea oaspeților mai tineri și fără soții, cari nu mai aveau loc în Blaj și prin școalele cele multe și mari ale Blajului. Nu s'a mai întâmplat nici când, ca un doctor în sfânta teologie și profesor la facultatea teologică din Blaj să doarmă într'o odaie plină cu dulapuri prăfuite, pe un străjac gol, numai ca oaspeții Sfintiei sale să aibă loc în locuința sa! Blăjenii au luat cele mai bune măsuri, ca oaspeții să găsească cu ușurință și pe preț potrivit tot ce le trebuia pentru ale mâncării. Au construit pentru serbări un pavilion mare, care a costat 7000 de coroane, au instalat lumină electrică, care a costat alte 1500 de cor.

Doamnele și d-șoarele, tinerii teologi și profesori cu săptămâni înainte steteau zilnic ciasuri întregi la probele pentru concert. În cele 4 zile ale sărbătorilor, odihnă n'au mai găsit, și totuși îi vedeai răspunzând zimbitor și cu cea mai mare prevenire la sutele, la miile de întrebări, ce mereu li se puneau.

De aceea cinste și mulțumită Blăjenilor, căci vrednici sunt!

Consfătuirea comercianților români la Blaj.

După cum s'a scris în numărul trecut al foii noastre, dl *Aurel Popescu*, comerciant în Sibiu, a convocat pe comercianții români la o consfătuire în cerc mai restrâns. Aceasta a avut loc Marți seara (16/29 August) la Blaj, unde se adunase multă lume cu ocaziunea serbărilor Asociațiunii.

Deși convocarea s'a făcut cunoscută numai cu câteva zile înainte, totuși un număr destul de frumos de comercianți din toate părțile au luat parte la adunare.

După ce se fac cunoștințele personale, dl Popescu, ca inițiatorul acestei consfătuiri, prin o vorbire potrivită bineven-tează pe cei prezenți. Domniasa insistă cu tărie asupra necesității unei organizări a comercianților români și mulțumește tuturor celorce au alergat, chiar și din Bănă-tul depărtat, pentru a lua parte la aceasta adunare, pe care o declară de deschisă.

Se propune alegerea biroului. De pre-zident e ales cu aclamațiune dl Popescu, iar ca secretar al ședinței dl Teodor R. Popescu, funcționar la „Albina”.

O viasă discuție se încinge asupra felului de organizare al comercianților. Vorbesc domnii Aurel Popescu și Nicolae Bratu (Sibiu), Ilie Floaș (Mercurea), George Moldovan (Govoșdia), Alexandru Țăran (Varadia), Victor Onițiu și Teodor Popescu sen. (Sibiu), I. Stupariu și Pavel Oltean (Blaj), Anton Pop (Cluj), Ioan D. Bârsan (Săliște), Victor Săbăduș și George Pop (Sassebeș) etc.

Dintre vorbitori, unii pledează pentru organizare deocamdată numai în formă de Asociație a comercianților, spre a ne cunoaște întâiu câți și pe unde sunt comercianți români. Alții insistă asupra necesității înființării unei centrale a comercianților. Această însoțire centrală ar avea chemarea ca să pună temelie unui magazin

de mărfuri, de unde să se aprovizioneze cu mărfurile de lipsă toți comercianții români. Că ideea aceasta e foarte salutară și arzătoare n'a contestat nimenea, dar avându-se în vedere, că comercianții români nu-și au până acum nici un fel de legătură între sine, cum și alte multe greutăți la înființarea unui astfel de magazin, — s'au ridicat alți vorbitori cu părerea, că deocamdată să se pună la cale numai organizarea, în formă de Reuniune sau Asociație cu oarecari scopuri și în direcția asta.

În fine s'a ales o comisie de 15 membri, care va avea să studieze afacerea din toate punctele de vedere. Din aceasta comisie fac parte reprezentanți din mai multe centre, unde sunt comercianți români. Numărul membrilor comisiei se va mai putea eventual mări și întregi, având în vedere, ca, după putință, din comisie se facă parte reprezentanți din cât mai multe localități, unde sunt comercianți de-ai noștri.

Comisia se va întruni și constitui în cel mai scurt timp. Apoi din sinul ei se vor designa mai multe persoane, cari vor avea să studieze, fiecare în parte, cutare și cutare chestie, spre a raporta la timpul potrivit comisiei. Iar după ce toate pregătirile necesare și materialul de lipsă va fi adunat, se va convoca o adunare mai mare, eventual un congres, unde să se iee apoi hotărâri decisive.

Astfel a decurs prima consfătuire a comercianților români la Blaj, dela care ne-am despărțit cu bune speranțe în viitor.

Amintiri răslețe dela Blaj

I.

Am plecat în zorii zilei
Cătră Blaj, se văd și eu,
Cum se'nalță cu mașina
Vlaicu cătră Dumnezeu.
L-am văzut, cu el alături
Am zburat și eu spre nori,
Dar cu gândul, căci cu trupul
Am stat între muritori.

II.

Atâtea fete la olaltă
N'am văzut, ca l'acel bal;
Și frumos, cât nu pot spune,
Le sta'n port național.
Păreau că-s zine din poveste,
Deci le admiram într'una,
Și eu le iubeam pe toate,
Dar pe mine nice una.

III.

Auziam pe unii oameni
Cărtind cam urât din gură
Că n'au cvartir; eu am avut
Cvartirul — în natură.

IV.

În galeria de potrete
Eram și eu într'un tablou,
Chiar îl privea o danielă
Ce-avea pe dânsa costum nou.
Văzând-o, mă bătea gândul
Să mă prezint, — și-apoi la bal
S'o joc; dar ea-mi răspunde:
N'am lipsă de original.

V.

Pe scriitori, poeți și alții
Li aclama lumea mereu;
Pe mine nu, și-s cel mai mare
Poet, — în satul meu.

Petrea Dascălul.

Știrile Săptămîinii.

Sibiu, 1 Septembrie a.

Dela redacție. Din cauza raportului amănunțit despre marea adunare jubilară a Asociațiunii noastre la Blaj, — am amânat pentru numărul viitor unele știri politice din țară și străinătate, precum și partea literară etc.

Raportul despre Societatea pentru fond de teatru român, care și-a ținut adunarea generală la Blaj deodată cu a Asociațiunii, îl vom da, lipsindu-ne locul, în numărul viitor.

Marile serbări din parcul Carol I dela București. Programa. Lămuriri pentru onoratul public. Grandioasele serbări aranjate în parcul Carol I (Filaret) de Liga Culturală în zilele de 28, 29 și 30 Aug. st. v. și pentru care s'a obținut reducerea generală de 75% pe toate liniile Căilor Ferate Române se vor desfășura după un program pe cât de bogat, pe atât de variat și de rar:

1. Sboruri cu aeroplan.
2. Expoziție de porturi românești din toate ținuturile locuite de Români.
3. Expoziție istorică și etnografică.
4. Expoziție de pictură și sculptură.
5. Concursuri de coruri populare.
6. Muzici militare.
7. Cârțuma artistică.
8. Mare tombolă cu toate numerele câștigătoare.
9. Bătăi cu flori, confeți, serpentine și poștă.
10. Premii de frumusețe.
11. Dansuri și hore naționale.
12. Piese teatrale la Arenele Romane.
13. Cinematograf special.
14. Doine din caval și buciom, cântate de ciobanii din Vrancea.
15. Serenade venețiene și coruri pe lac.
16. Lupte române, lupte de box, exerciții la bare, jocuri gimnastice, etc.
17. Water-chute.
18. Curse de biciclete și automobile.
19. Călușei și dulapuri.
20. Concurs de povestași.
21. Distracții americane.
22. Concursuri de jocuri naționale.
23. Artificii și rachete.
24. Asaltul dela Grivița (30 Aug.).
25. Mare bal cu surprize.

Pentru serbările noastre se poate pleca în zilele de 26, 27, 28, 29 și 30 Aug. și se poate înapoi la 28, 29, 30, 31 Aug. și 1 Sept. Oricine poate călători cu ori care tren și cu oricare clasă, având la toate excepționala reducere de 75%.

Serbările încep la ora 10 dim. și țin până la ora 2 noaptea. Tramvaele vor fi la dispoziție în tot timpul. Parcul va fi bine luminat. Farul dela intrare va fi deasemenea luminat. — Programul zilnic se va anunța la timp.

Pentru expoziția de porturi românești, expoziția de stofe, expoziția de pictură și sculptură ce se organizează cu această ocazie în pavilionul regal, se pot trimite de ceice doresc, orice fel de obiecte pe adresa Ligei Culturale, indicându-se și prețul dacă domnii expozanți doresc ca obiectele să se vândă.

Holera. În Ujpest (Pesta nouă) au fost trei cazuri de holera. În Turcia și Italia bântuie cu furie.

Asociațiunea batjocorită. Pentru societăți mari culturale, direcțiunea căilor ferate (la ordinul ministrului) e datoare să dea pentru ceice iau parte la adunări bilete de tren cu preț scăzut. Și comitetul central al Asociațiunii a cerut să fie împărțit de acest favor, iar rezultatul? Direcțiunea căilor ferate batjocorește instituțiunea aceasta, care lucrează, fără nici un ajutor din partea statului, la înălțimea culturală și economică a unui popor de aproape patru milioane de suflete, trimițându-i Vineri, în preajma adunării, 100, zi o sută! de bilete, ceea ce nu ajunge nici pentru cei 126 delegați oficiali ai celor 63 de despărțăminte! Când e vorba însă de Kulturegyleturi, niște reuniuni înființate pentru aspirarea și îndobitocirea culturală a națiunilor nemaghiare din patrie, guvernele lasă să voteze congregațiunile comitatelor românești aruncuri pe dare! Să le fie rușine!

O furtună îngrozitoare, cu grindină, s'a deslănțuit Vineri după-amezi, (12/25 Aug.) apoi seara asupra Sibiului și jur. Fulgere și trăznete urmau unul după altul, lovind în Sibiu în câteva vagoane ale tramvaiului electric, fără să facă vre-un rău. Lângă Tibin a trăsmit într'o salcie, în Șoseaua Dumbrăvii a trăsmit într'o odaie, unde era bărbatul cu femeia. Din norocire, trăsnetul a fost slab, așa că femeia a simțit numai ca o lovitură de biciu preste umăr. În Dumbravă a trăsmit, aproape de stațiunea tramvaiului, în doi copaci mari, despicându-i. În Gușteriță electricitatea din aier a fost condusă pe sârmele (droturile) conductului electric în oada, unde se aflau învățătorul pensionat G. Iacob și soția Maria. De groază, biata femeie muri, căci inima îi încetă să mai bată, fără să fi fost atinsă de electricitate. Tot în Gușteriță a trăsmit în șura unui țăran sas, arzându-o. În Alțina și Nucet încă au trăsmit în șuri, arzându-le. În Alțina a perit și o bivoliță.

În Cisnădie și Cisnădioara grindina a stricat rău viilor și pomilor. La Ocna Sibiului furtuna a stricat mai multe cabine dela băi.

Știri despre astfel de vifore sosesc din toate părțile. În orașul Kecskemét, unde se lucrează la casele dărâmate de cutremur, furtuna a răsturnat multe coșuri (hoarne), ba a dus chiar coperișe. În Dorohoiu (oraș în România, aproape de Bucovina) viforul a descoperit o mulțime de case. Știri de felul acesta au sosit și din alte țări.

Poporațiunea statelor din Europa. După datele cele mai nouă, poporațiunea statelor din Europa (lipsesc Turcia, Grecia, Bulgaria, Serbia și Muntenegru) e următoarea:

România	7,200.000
Franta	39,300.000
Austro-Ungaria	51,200.000
Germania	64,000.000
Rusia	120,000.000
Italia	34,400.000
Anglia	45,000.000
Spania	19,900.000
Belgia	7,500.000
Portugalia	5,900.000
Svedia	5,500.000
Holanda	5,800.000
Șvițera	3,600.000
Danemarca	2,700.000
Norvegia	2,300.000

Dela 1800 încoace, mai mult s'a sporit poporațiunea (2 și jumătate ori) în Holanda, Norvegia, Danemarca, Germania, Anglia și Svedia, adevă în țările locuite de popoară germanice.

Procesele parohiilor noastre. Se întâmplă adeseori, că preotul singur sau cu epitropii începe câte un proces în numele bisericii și perde procesul. Uneori se poate și dela început, că procesul nu se poate câștiga, așa că biserica suferă pierderi mari. Ca să curme cu astfel de întâmplări, consistorul din Caransebeș a dat o poruncă foarte cuminte: înainte de-a începe un proces trebuie convocat comitetul parohial, ca acesta să hotărască. Hotărârea lui trebuie înaintată consistorului, căci nu se poate îndeplini până ce n'a aprobat-o acesta. Se mai poruncește, ca avocatul, ce va angaja parohia, să fie numai Român. Nici preoților nu li-se mai îngăduie, să poarte, pentru pricini bisericești, procese cu credincioșii, până n'au întreat mai întâiu consistorul, dacă le dă voie.

Apărarea de holera. Profesorul Meșnicof din Paris, care a trăit luni întregi între bolnavi de holera și chiar de ciumă, spune, că holera nu e de loc primejdioasă, dacă... ne păzim de ea. Cel dintâiu lucrul, ce trebuie să facem, e să ne spălăm mâinile cât mai des, cu atât mai bine, când e vorba să atingem cu ele gura sau mâncări. Când a izbucnit holera, să bem numai apă feartă bine. Poamele trebuie ținute cel puțin 2 minute în apă clocotindă înainte de-ale mânca. Pepenii încă trebuie puși două minute în asemenea apă, ca să omorim baccilii holerei, cari ar putea fi pe coaja lor. Preste tot, holera, ca și tifosul (lingoarea), prinde pe om numai, dacă baccilii ei au ajuns în stomac.

Aviz școlar. Inscriverile la școala centrală elementară gr.-ort. română din Sibiu pentru anul școl. 1911/12, se vor face în zilele dela 1—5 Sept. st. n. Dreptacea sunt poftiți toți p. t. părinți cari au copii în etate de școală (dela 6—12 ani) a să grăbi cu înscrierea copiilor lor în zilele arătate, ca astfel să se poată începe prelegerile regulat.

Inscriverile se fac în cancelaria școlii din Sibiu, Strada Șaguna Nr. 14—16. — Direcțiunea școlii.

Un leac nou contra holerei zice, că a descoperit învățatul italian Gucrasoni. E un ser (un fel de zăr), pe care îl vârbă sub pielea omului, cum se face cu serul bubatului sau serul contra difteriei. Guvernul italian l-a trimis în partea de mează a Italiei, unde bântuie holera, ca să-și încerce acolo leacul cel nou numit fibriolin.

Prostie americană. Americanul Boblie Leigh încercase într'un rând să se arunce vârit într'un butoiu căptușit pe dinlăuntru cu perini în râul Niagara, tocmai în locul, unde apa cade dela o înălțime foarte mare în adâncime. Cu toate că l-au scos amețit din butoiu, din lăcomie de bani a mai încercat încă odată prostia aceasta. De data aceasta l-au scos cu picioarele rupte din butoiu.

Cultura vermilor de mătăsă. În cinci comune ale comitatului Solnoc-Dobâca s'a introdus sub controlul inspectorului acestei culturi, creșterea vermilor de mătăsă. Cu ea s'a ocupat 40 de oameni, cari au prăsit 788 kg. de coconi (gogoase) de mătăsă. Pentru aceștia au căpătat dela perceptoratul din Dej 1722 cor. 59 bani. Unii dintre cultivători au câștigat și preste 140 cor., o sumă frumoasă, dacă ne gândim, că cultura vermilor de mătăsă ține 5—6 săptămâni.

Salvarsanul, leacul iscodit de doctorul german Ehrlich și cel japonez Hata contra sifilisului (sfreanțului, șuiului) se dovedește tot mai bun. El se injectează (se vâra ca și leacul contra bubatului sau a difteriei) în vine. Un lucru trebuie să îndeplinească celce vrea să se vindece cu el: să nu sufere nici de rărunchi, nici de ochi, și mai ales nu la măduva spinării.

Un binefăcător. În orașul Posada (Argentina, America-de-meazăzi) a murit vara aceasta medicul spaniol Dr. Ramon Madariaga. În întreg ținutul era unicul doctor și fiindcă era foarte priceput, avea o clientelă mare, așa că s'ar fi putut îmbogăți, dacă s'ar fi gândit la așa ceva. El socotiă însă munca sa ca o slujbă orânduită dela Dumnezeu pentru suferinzi, așa că nimeni nu-i datoră nimic. De aceea n'a cerut niciodată dela nimeni nimic. Oamenii bogăți, pe cari i-a îngrijit în vre-o boală, îi trimiteau câte o sumă de bani în plic (covertă), fără să-și spună numele; dela săraci n'a luat însă niciodată nimic. Și cu toate acestea, el nu ducea nici o lipsă, pentru că lui îi trebuiau bani numai ca să-și plătească servitorul, să facă vre-o călătorie mai lungă și să îngrijască de nevastă-sa, care suferia de nervi. În prăvălii cumpără haine, încălțăminte și tot ce-i trebuia, fără ca vr'un negustor să vrea să primească bani dela el. Dacă mănca într'un restaurant și cerea socoteala, ca să plătească, nimeni nu voia să i-o dea. Nici chelnerii nu voiau să primească bacșișul lui, căci știau, că el nu ia nici un ban dela ei, când se vor îmbolnăvi. Celor săraci le aducea bani și medicină. Se'nțelege, că toată luna din ținutul acela îl stimă și iubia foarte, iar când s'a întâmplat de-a murit, toți negustorii și-au închis prăvăliile în semn de jale și l-au petrecut, cu cealaltă lume, la cimitir.

Un dușman al aieroplanelor. Francezii trag mare nădejde, că cu ajutorul aieroplanelor, de care au mai multe decât Germania, într'un viitor războiu vor prăpădi armatele germane. Acum vine știrea din America (de-acolo vin și multe minciuni), că un învățat american cu numele Mason a descoperit o materie explozibilă foarte puternică numită *destroyer*, cu ajutorul căreia poate prăpădi orice aieroplan sau balon. S'au și făcut încercări. De pe un vapor au dat drumul la cinci baloane. Mason a dat drumul la două cartușe de *destroyer*, cari au făcut numai decât zdrențe trei baloane. Invențiunea (iscodirea) lui se zice, că a vândut-o Germaniei cu 45 milioane de mărci (45 milioane de mărci fac laolaltă preste 50 milioane de coroane).

Soția criminală. Într'o pădure de lângă Ilinda mare a fost găsit mort lucrătorul Constantin Timofteiu. Medicul tribunalului constată, că Timofteiu fusese ucis cu dinamit; în pânțele lui se aflau bucăți de lemn, pânză și metal. Bănuieala căzu pe soția stricată a celui ucis și pe ibovnicul ei, un păstor. Ei fură arestați și mărturisiră crima. În Rodna veche au cumpărat dinamit, au îmbătut într'o sară pe nenorocitul om, i-au cusut dinamitul în cămașă, i atârnară un fitil de cămașă și-l duseră în pădure. Acolo aprinseră fitilul și se îndepărtară. Ajungând focul la dinamit, acesta explodă și omorî pe bietul om, fără să-l zdrobească, ca să nu mai poată fi recunoscut.

Vițelul ca martor. O foaie armenească povestește o întâmplare, în care un biet de Armean și-a căpătat vaca furată de un Curd cu ajutorul mărturiei vițelului. Armenia, o țară stăpânită de Turci, se învecinează cu Curdistanul, o țară tot sub stăpânirea Turciei. Curzii sunt un popor, care trăiește mai mult din jaf, și îndeosebi vecinii lor armeni au să sufere mult. Unui Armean i se perdù vaca. După câteva zile o găsi în curtea unui Curd. Acesta fiind mohamedan, iar Armeanul creștin, știa dinainte, că cu dreptatea n'o să-și poată căpăta vaca înapoi. Totuși se duse la judecător, tot Curd. Acesta răsse, când i-se spuse de paguba lui, dar îi zise, că de va găsi un martor bun — dar nu creștin! — va vedea ce-i de făcut. Armeanul cerù, să aducă vaca înaintea judecătorului. Implinindu-i-se cererea, el aduse vițelul. Vaca alergă numai decât la vițel și începù să-l lingă. Când au vrut să despartă vițelul de vacă, aceasta începù să răgească, iar vițelul încă nu voia să se despartă de mamă-sa. Judecătorul trebui să recunoască de bună mărturia vițelului și să dea Armeanului vaca înapoi.

Pedepsiți pentru arborarea steagului papal. La clubul catolic din Arad au arborat steagul Papei dela Roma (colorile galben și alb). Poliția a dat jos steagul și la dus la primărie, iar clubul a fost pedepsit cu 70 cor., pentru că a arborat un steag străin.

Un aieroplan năbădăios. Intre Unguri se află mai mulți domnișori, cari voiesc cu tot dinadinsul să facă plimbări cu aieroplanul, fără să-l știe cârmul. Se'nțelege, că la nici o altă nație din patria noastră n'a fost în stare până acum cineva să iscodească un aieroplan, afară de Vlaicu al nostru. Ceialalți folosesc mai ales aieroplane franțuzești. Unii au învățat, cum să cârmuească aceste aieroplane, alții se prea încred și sau își frâng gâtul sau primejduiesc pe alții. Un puiu de grof Telechi voia să facă și el pe aieronautul. N'a putut stăpâni însă aieroplanul, și dintr'odată acesta a sburat cu el în mijlocul unui câmp plin de soldați, cari tocmai erau în marș. Ca prin minune, aieroplanul n'a omorît cu aripile lui nici un soldat, căci s'a oprit.

„FOAIA POPORULUI“

este

cea mai veche, mai bună și mai ieftină foaie pentru poporul nostru.

Cuprinsul ei, foarte bogat și variat, este așezat întocmit pentru trebuințele țaranului român.

Numeri de probă se trimite la cerere ori-cui gratis.

Abonarea se poate face cu începutul fie-cărei luni și costă:

Pe un an întreg	4 cor. 40 bani
Pe o jumătate de an	2 „ 20 „
Pentru țările străine	11 „ anual

(după cum stă scris și în fruntea foii).

Numerii apăruti dela 1 Iulie st. v. încoace, se trimite.

Iar de acum până la Anul-nou căl. vechiu costă 1 coroană 60 bani.

Lățiți deci „Foaia Poporului“ preste tot locul, ca astfel să o putem face și mai bună!

Pom înflorit în August. În grădina preotului săsesc din Șolten a înflorit un măr, care de altminteri e încărcat de mere.

Cartușe de războiu pe câmpul de manevră. Intre soldați cehi din regimentul 36 și soldați nemți din reg. 14, amândouă la manevre în Tirol (o țară în Austria) s'a iscat o bătaie într'o crâjmă, unde se pare, că Cehii au mâncat bătaie. La câteva zile după aceea cele două regimente se aflau față'n față pe câmpul de manevră. Câțiva soldați cehi, ca să-și răzbune, au încărcat puștile și cu cartușe de războiu (fișaguri aspre) și au împușcat asupra regimentului nemțesc. Din norocire, n'a fost rănit nimeni. S'a pornit numai decât ceretare. Se'nțelege, că cei vinovați nu vor mai gustă ani de zile din libertate.

Apărarea cinstei prin omor. Mese-riașul Tarján György din Csonádalbert, trăia liniștit cu nevasta, patru copii și un frate mai mic al său. Acesta ticălos, voia să îndemne pe cumnată-sa la fărădelegi, ea l-a respins însă totdeauna cu scârbă. Venind odată beat acasă, s'a repezit ca o feară la ea. Ca să-și apere cinstea, a luat un topor, cu care a omorît pe cumnatul său. Apoi s'a dus la cazarma jandarmilor, unde s'a înștiințat ca ucigașe. Jandarmii au arestat-o numai decât. De sigur, că la curtea cu jurați, care judecă omorurile, va fi declarată nevinovată.

Negustori de fete. Și de aceștia sunt. Ei momesc fete, făgăduindu-le, că le va găsi locuri bune și bine plătite prin țările îndepărtate ale Americii mai ales, dar acolo le vând la casele cu fete stricate. Negustorii de felul acesta sunt Jidani. Acum de curând a fost prins un astfel de mișel în Cernăuți. Il chiamă Sam (Samuel) Ramsan și adunase o ceată întreagă de fete, pe cari avea să le nenorocească în America. El e căutat de altminteri de poliția din mai multe orașe și de bună seamă va primi o pedeapsă de temniță pe mai mulți ani. Prin aceasta însă nu se vindecă nenorocirea sufletelor de fete înșelate de el.

Ura contra Jidanilor în Anglia. La poporul englez s'au găsit totdeauna oameni, cari, înșelați de minciunile Jidanilor, protestau prin gazetele englezești împotriva României, pentru că ar apăsa pe Jidani. Ei nu voiau să înțeleagă, că unde se încuibă Jidanii, satul începe să sărăcească. Acum s'au convins și ei despre aceasta. Mulți Jidani de prin Rusia mai ales (din România nu vor să plece odată cu capul) au imigrat în Anglia și s'au apucat de gheșefturi, așa cum știu ei. În orașele, unde s'au așezat, au cumpărat o mulțime de case, în cari locuia sărăcimea. Apoi au urcat chiria așa de grozav, încât multe familii rămâneau pe drumuri, căci n'aveau de unde s'o plătească. Și de greva cea mare s'au folosit, ca să jupoaie pe bieții creștini, căci au urcat prețul mâncărilor așa de tare, încât oamenii mai săraci muriau de foame lângă boltele cu mâncare. Năcazul cel mare a făcut în sfârșit exploziune: poporul au atacat casele Jidanilor, le-au spart ușile și ferestrele, au prădat prăvăliile. Numai cu mare greutate a putut potoli poliția pe răsculați. Lucrurile acestea s'au întâmplat în orașele englezești Treteger și Rhumeny. — Din întâmplări de acestea putem vedea, ce merită acel ticălos, care își vinde casa Jidanului, ca acesta să ajungă să stăpânească și prade averile Românilor.

Un soldat se omoară cu foamea. Sunt câteva săptămâni, de când un soldat cu numele Pavel Vidacoviçi a dispărut dela regimentul său din Teresopol (Sabadca). În odaia lui din cazarmă lăsase o scrisoare, în care spunea, că se sinucide. L'au căutat săptămâni de-arândul și abia l-au aflat pe urmă mort în podul căzării. Cercetarea făcută de medici a constatat, că a murit de foame și de sete.

La ce ar fi bun omul. Biblia ne spune, că omul e prav și cenușă. Foarte adevărat.

Dar din ce se compune acest prav? Un chimist englez, care a analizat un corp omenesc, a constatat, că în el se găsesc aceleași materii, ca într'un ou de găină și că 1000 de ouă de substanță chimică corespund cu un om de mărime mijlocie. În fiecare dintre noi e destul oxigen, hidrogen și acid carbonic, ca să umplem un balon, care să ridice pe un om în sus sau să ilumineze o seară întreagă o stradă de 500 m. lungime. Dacă s'ar preface carbonul din un ou grafit, s'ar putea face 780

duzine (o duzină 12 bucăți) de creioane (pleivase). Din ferul, cât este în sângele nostru, s'ar putea face șapte potcoave. În corp avem 600 grame de fosfor, care ar ajunge pentru 820 de mii de lemnușe (cătrănițe, apringioare) sau pentru ca să otrăvești 500 de oameni. Mai avem 6 kg. de grăsime, din care s'ar putea face 60 de lumânări. Cu sarea din corpul nostru am putea umplea 20 lingurițe de cafea.

Iată ce ar fi omul, dacă n'ar avea suflet.

Icoane dela greva din Anglia.

Greva cea mare din Anglia a încetat, dupăcum am spus în numărul trecut. Icoanele noastre de astăzi arată scene din orașele, unde greviștii au fost mai tari. Icoanele de sus și de jos arată, cum soldații petrec niste transporturi de pâne, de carne și alte măncări. Înainte de sosirea soldaților la aceste orașe, greviștii luau și pră-

dau totul.

La mijloc se vede, cum un negustor se îngrijește în persoană, ca să trimită deale mâncării cu automobilul. În icoana mai mică dela stânga un polițist englez arestează pe un grevist prins, că spargea o prăvălie.

Spre știre.

Din cauza sărbătorilor, ce am avut în săptămânile din urmă — Nrii 32, 33 și 34 ai foi noastre, au apărut numai Vineria, iar nu Joia, ca de obicei. Începând cu Nr. 35 foia se va trimite de aici iarăș Joia. Numărul de față a întârziat mai cu seamă, din cauză, că am voit a aduce un raport amănunțit despre sărbările dela Blaj.

ECONOMIE

Statutele

unei

Societăți pentru asigurarea vitelor.

(Urmare).

CAP IV.

Capitalul societății.

§ 22. Capitalul societății se compune:

- a) Din cotizații.
- b) Din taxa de înscriere.
- c) Din donațiuni.
- d) Din ajutoarele dela stat, județ și comună.

CAP V.

Administrarea societății.

§ 23. Consiliul de administrație se compune: din un președinte, vice-președinte, un cassier și cinci membri, cari toți trebuie să fie cu știință de carte.

§ 24. Președintele convoacă consiliul și adunarea generală de câte ori va fi trebuință. El îndeplinește hotărârile consiliului și adunării generale.

§ 25. Membri comitetului de administrație vor lucra gratuit până când capitalul societății se va ridica la suma de zece mii de coroane.

§ 26. Când capitalul societății va ajunge la suma de trei mii coroane, consiliul de administrație va numi un secretar pentru lucrările societății, care va fi plătit după cum va găsi de cuviință adunarea generală.

§ 27. Consiliul de administrație se alege pe timp de trei ani de cătră adunarea generală.

§ 28. Președintele, și în lipsa sa vice-președintele, convoacă consiliul de administrație odată pe lună și în cazuri urgente de câte ori va fi trebuință.

§ 29. Ședințele consiliului de administrație se vor ține de preferință în Duminică și sărbători, pentru care se va dresa (face) un proces verbal (protocol) semnat (subscris) de toți membri, care se va trece în condica de ședințe a consiliului.

§ 30. Membri consiliului de administrație sunt solidari răspunzători de orice neregulă s'ar dovedi în cassă și scriptele (hârtiile) societății.

§ 31. Societatea e reprezentată în actele sale prin președinte, vicepreședinte sau alt membru al consiliului.

§ 32. Atribuțiunile consiliului de administrație sunt:

- a) A observa și îndeplini toate dispozițiunile statutelor de față.
- b) Convoacă adunările generale și îndeplinește hotărârile ei.
- c) Autorizează și îlesnește împrumuturile făcute la societate.
- d) Intocmește situațiunile semestriale și bilanțul anual.
- e) Autorizează cheltuielile trebuincioase votate de adunarea generală.
- f) Incuviințează încetarea operațiunilor în cazuri de epizotie (molimă generală între toate vitele din sat sau ținut) și reînceperea lor după încetarea ei.
- g) Hotărăște plasarea capitalului disponibil la o bancă sigură sau dacă e bancă populară în sat, la aceasta.
- h) Admite sau respinge cererile de asigurări nouă.
- i) Controlează prețuirea valorii vitelor.

j) Cercetează cu deamăruntul împrejurările, care pricinuesc pierderea vitelor asigurate și hotărăște de se cuvin sau nu despăgubiri.

Poșta Redacției.

E. C. în R. De oarece raportul trimis nouă, a fost trimis, în aceeaș formă și altei foi zilnice, unde a apărut deja — nu mai are sens a-l publica

Vasile Morariu, America. Am cetit cu plăcere cele scrise de dumniata. Ar fi bine, dacă toți oamenii noștri, duși la America, ar cugeta așa, ca să nu-și prăpădească ce agonisesc, prin cele cărcime (sau borturi ori saloane, cum le mai ziceți pe-acolo). Durere, însă, că cam des auzim vești rele despre mulți. Unii își cheltuiesc tot ce câștigă, iar alții își uită cu totul de părinții sau femeia cu copii, lăsată acasă. Aici ar putea face mult cei mai deștepți dintre ai noștri, dojenind și indemnând spre îndreptare pe cei slabi și dați desfrânării.

Târgurile de țară.

(Ziua târgurilor e după *calendarul vechiu*).

- 20 August: Ilieșfalău în Secuime.
- 21 August: Beba veche, Jombolia, Pombacul inf.
- 22 August: Alămor, Beclean, Dezna, Jucul de jos, Murăș-Oșorheiu, Sighetul Marmației.
- 23 August: B. Biertan, Geoagiul de jos.
- 24 August: Năsăud, Zelau, Drașeu, Zam.
- 25 August: Galgo, Gherghio-Sân-Miclăuș.
- 26 August: Orczidorf, Tășnad.
- 27 August: Ciuc-Sepviz, Detta (Timiș), Făgăraș, Macfalău, Mocrin, Panteceiu, Turda.
- 28 August: Becicherecul mare, Spermezeu, Oradea mare, Șimand, Vurmloc.
- 29 August: Buteni, Cristurul săcuiesc, 1 Septembrie: Cacova, Cehul din Selagiu, Fântâna (Hidegkut), Pecica maghiară (com. Arad), Sibiu.
- 3 Septembrie: Cața, Görgeny, Murăș-Orga.
- 4 Septembrie: Chichinda mare, Gyertyamos, Marcod, Orșova.
- 5 Septembrie: Eperjes.
- 6 Septembrie: Ciachi-Gârbău, Lupșa, Pojon.

Redactor resp.: Nicolae Bratu.

Editura și tiparul „Tipografia Poporului“.

Loc deschis.

Profesorul Dr. K. Braun de Fernwald în Viena, scrie: De efectele apei naturale amare **Franz Josef** n'am convins foarte adese ori, de aceea recomand femeilor bolnave folosirea acestei ape. Se capătă în apotece și prăvălii de ape minerale.

Un mijloc de înlocuire al laptelui dela țată nu este, de aceea să nu punem în joc viața copilului, ci cât numai e cu puțință să-l nutrim cu lapte dela țată, — așa spun toți medicii. Dela începutul întărcatului trebuie să ne îngrijim de un mijloc nutriitor excelent. De aceea e bine să se știe, că cel mai puternic mijloc de nutriție este dela începutul întărcatului Phosphatine Faliereș.

Pășunat.

Biserica evanghelică luterană din *Agărbiciu-Egerbegy*, comitatul Nagy Küküllő, arăndează calea licitației publice, **pășunatul pentru oi**, pe termenul dela 5 Septembrie st. n. 1911 până la 30 Martie st. n. 1912.

Licitația se va ține în 3 Septembrie a. c., la 3 ore după amiază, la casa parohială, unde se pot vedea și condițiunile.

Publicare de licitațiune.

Pe baza planului și preliminarului de spese, aprobate prin Prea Ven. Consistoriul arhiedecezan din 11 Octomvrie 1910, Nr. 11854 școl., se publică licitațiune minuendă pentru a se da în întreprindere **edificarea școlii gr-or. române din Cărpiniș** protopopiatul Mercoarea.

Licitațiunea se va ține în 29 August (11 Sept. n.) a. c. la 2 ore p. m. în sala școlii gr-or din Cărpiniș.

Prețul strigării este 13 600 coroane, Văud comuna bisericăscă tot materialul cerut la școala nou edificândă.

Vădiu are a se depune 5% dela prețul strigării în bani gata sau în hârtii de valoare.

Comitetul își rezervă dreptul de a da în întreprindere zădăria aceluia dintre minsoferenți, în care va avea în vedere.

Planul preliminarului de spese și condițiunile de licitare se pot vedea la oficiul parohial din Cărpiniș.

Cărpiniș, în 12/25 August 1911.

Cornel M ntean
pres. com par.

Ioan Muntia
paroh

Prețul bucatelor

In Sibiu la 29 August st. n.

Grâu	Cor. 17,— până 18 20 de hectoliter
Șăcoră	10 60 „ 11 60 „
Ovă	5,— „ 8,— „
Coșcior	10 60 „ 11 40 „
Cartofi	2 60 „ 3,— „
Fasole	— „ — „
Făină Nr. 3	36 60 „ 36 60 la 100 șticle
„ 4	35 80 „ 35 80 „
„ 5	34 70 „ 34 70 „
Slănină	170,— „ 170,— „
Ușoare de porc	180,— „ 188,— „
Sân brut	50,— „ 62,— „
Sân de lumini	76,— „ 86,— „
Sân de lumini topit	92,— „ 92,— „
Săpun	54,— „ 54,— „
Fân	4,— „ 6, 0 „
Lemna de foc neplutită	7,70 „ 8,— la met. cub
„ plutită	8,70 „ 8,70 „
Spirit rafinat	1,80 „ 1,85 la litru
Spirit ordinar	1,78 „ 1,80 „
Carnea de vită pentru supă Cor. 1,32 până 2,— la șticle	
„ friptură	2,— „ 2,40 „
„ ripel	4,— „ 30 „
„ porc	1,52 „ 2,— „
Ovă, 10 bucăți	— 57 „ 57 „
Un pătrar de miel	— „ — „
Carnea de cal	— 90 „ 1,20 „

In Budapesta in 30 August st. n.

Grâu de Tisa 78 șticle Cor. 11,52 până 11,70 la 50 șticle	
„ 79 „ 11,2 „ 11,80 „	
„ 90 „ 11,70 „ 12 55 „	
Șăcoră	9,80 „ 9,94 „
Orș	8 70 „ 9 10 „
Ovă	8,30 „ 8,70 „
Coșcior nou	8,42 „ 8,57 „

Ușoare de porc Cor. 172,— până 17,— la 100 șticle	
Slănină	148,— „ 168 „

Sămânță de lăptăniș C. 148,— până 190,— la 100 șticle	
„ tritoiu	116,— „ 146,— „

Porsi la grășă pentru untură C. 1,60 până 1,67 la șticle	
„ carne	1,60 „ 1,80 „
Vitel	— „ — „

Prețul banilor in 30 August st. n.

	compara:	valoare
Galbeni	Cor. 11,31	11,40
100 Lei, hârtie	94 70	95,15
100 Lei, argint	93,—	94,58
Lira turcești, aur	21,33	21,85
1 funt sterlingi englezești	23,85	24,06
100 marce, aur	117,30	117,65
100 „ hârtie	117,20	117,65
Napoleon	18,95	19,06
100 Ruble rusești, hârtie	258,—	254 50
100 „ argint	248,50	246,—

69 25—

KALODONT

PASTĂ DE DINȚI ȘI APĂ DE GURĂ

de vânzare la:

PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc.

Un domn român

cu profesie liberă, dorește cunoștința spre a angaja ca menajeră o domnișoară sau doamnă între 24-30 ani. Respectivei să cere să poasă educație și cunoștințe solide de menaj și lucru de casă, caracter serios, temperament liniștit. 262 3-

Fotografia și scrisori se primesc sub discrețiune și la dorință să restituiesc.

A se adresa: „Serios“, gara Vișina, post restante. Jud. Romanși România.

Un commis,

cu praxă bună în branșa de manufactură, afă aplicațiuni sau condițiuni favorabile, la **Ioan Comșa & fiu Săliște** (comitatul Sibiului). 239 5-5

2 sau 3 băieți de școală

la gimnaziu sau școala poporală, se primesc în cost și cvartir într-o casă bună străină din Sibiu.

Informațiuni mai deaproape se dau la administrația „Foi Poporului“.

2 biciclete

folosite puțin, dar în stare bună, se afă de vânzare: **SIBIU, Konradwiese, strada Wachsmann Nr. 30.** 264 2-2

2 sau 3 băieți

de școală pot primi cost și cvartir în Sibiu, **Rosenanger Nr. 23.** 251 2-1

Deschidere de atelier.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public, că mi-am deschis un

Atelier de compactorie

SIBIU, strada Pintenului (Sporengasse) Nr. 18.

Bazat pe o praxă de mai mulți ani, mă afă în plăcuta poziție de a putea executa tot felul de lucrări din branșa compactoriei în timpul cel mai scurt, — lucru cu gust și pe lângă prețuri convenabile.

Indeosebi atrag atențiunea p. t. comercianților, oficiilor publice și institutelor de bani, că eu execut și gârțile lor trebuincioase, dela execuția cea mai simplă până la cea mai fină și mai modernă. 247 4-3

Rugând onoratul public pentru binevoitorul său sprijin, semnez

Cu toată stima

KOLOMANN MICHNAY
compactor
SIBIU, strada Pintenului 18.

Nu uita

stimate cetitor, — la comande sau tot felul de alte cumpărări, făcute în urma unui inserat cetit în foaia noastră, — a aminti și spune, că despre lucrurile comandate sau cumpărate ai cetit în inseratul din „Foaia Poporului“.

Prin aceasta contribui și D-Ta la răspândirea și lățirea foii noastre, iar pe de altă parte vei fi servit de grabă, fără ca aceasta să te coste ceva mai mult.

Locuri de vânzare.

Pe hotarul comunei **Ludoșul mare** se afă de vânzare din mână liberă mai multe locuri împreună cu un loc de casă în drumul Gasolui.

Doritorii se pot adresa în **Sibiu, Färbergasse Nr. 23.** 265 2-3

Cassa de păstrare (reuniune) în Săliște.

Primește depuneri spre fructificare fără anunț cu 4%, pe lângă anunț cu 4½%, iar depuneri mai mari cu 5%. Depuneri și ridicări să pot face și prin Cassa de păstrare postală. Darea de camete o plătește institutul.

Acoardă împrumuturi:

pe cambii

201 6-20

pe ipotecă replătibile în rate sau în anuități

pe obligațiuni cu caventi

ca credite de Cont-curent pe lângă asigurare ipotecară sau hârtii de valoare (acții și efecte publice).

Dobânda variază între 8% și 6% după mărimea împrumutului și asigurarea oferită.

Schimbă adecă cumpără și vinde ori-ce fel de monede străine cu cursul zilei.
Direcțiunea.

În Hala de mobile

strada Sării Nr. 33 **SIBIU** Salzgasse Nr. 33

se afă totdeauna și se execută:

276 15- **Odăi complete pentru dormit**

Odăi pentru mâncare

precum și **tot felul de mobile singuratice** dela cele mai simple până la cele mai fine.

Scaune (jețuri) încovoiate în mare alegere

Fabricațiune proprie

Prețuri ieftine

CAROL HORED T

mălestru măsur

Pentru

Dame

este neîncujurat de lipsă!

Cel mai bun mijloc cosmetic pentru frumsețe.

KREMA MARGIT a lui Földes

departează deja după câteva zile pistrii, petole de ficat, bubite, miteseri și alte necurătenii ale pielii. Netezește crețele și schimbă ca prin farmec fața în albă, vioaie și t nerească.

◆ Prețul unui mic borcanel C. 1. — a unui mare C. 2. — ◆

◆ Articli speciali de toaletă: Poudră-Margit C. 1 20, ◆

◆ Săpun-Margit 70 fil., Pasta-Margit de dinți C. 1. — Apă-Margit pentru față C. 1. — 1'0 6-7 ◆

◆ Per postă espedează cu rambursă sau trimițând banii înainte producătorul ◆

CLEMENTE de FÖLDES farmacist în Arad.

Să capătă în Sibiu la farmaciile: Karl Frisch, farmacie.

Fabrieiu Guido, farmacie. Gustav Meltzer, prăvălie

de săpunuri. Meltzer, parfumerie. F. C. Molnar,

farmacie. Morscher Károly, drogerie. Mül-

ler Károly, drogerie. Pischl Károly,

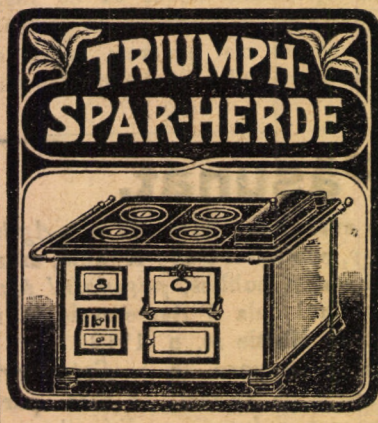
drogerie. Rummler Ervin, farmacie.

în Agnita la Fröhlich Vilmos.

în Kaposvár la A W Ling-

ner. în Mediaș la Obert

Jozsef.

Cuptoare „Triumph“

în toate mărimile și diferitele execuții.

Marca „**TRIUMPH**“ patent

Catalog se trimite la dorință gratis și franco.

Triumph-Werke Ges. m. b. H.

fabrică de cuptoare și sobe 200 12-35

WELS, Oberösterreich (Austria-de-sus)

Reprezentant în Sibiu:

JOSEF JIKELI, strada Cisnădiei 47.

In fabrica de Var din Orlat
se arde și expediază prompt
zilnic, în mare și mic

renumitul

Var de Orlat

liber de piatră și șgură.

Preț moderat, serviciu prompt și real.

I. Banciu, Orlat

176 13-10

Ludovic Ferencz,

CROITOR DE BĂRBAȚI

SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12,

recomandă p. t. publicului

cele mai noue stofe de vară
în mare asortiment

noutățile 59 34 -

sosite chiar acum, pentru haine de
bărbați stofe englezești, franțuzești
și indigene, din cari se execută după
măsură cele mai moderne vestminte
precum: Sacko, Jaquete, și haine de
salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită nou-
tățile de stofe pentru pardisiuri și
„Raglam“, cari se află totdeauna în
deposit bogat.

Asupra reverenzilor confecționate
în atelierul meu, îmi permit a atrage
deosebita atențiune a On. domni preoți
și teologi absolvenți. — In cazuri de
urgență confecționez un rînd com-
plet de haine în timp de 24 ore. —
Uniforme pentru voluntari, cum și tot
felul de articli de uniformă, după pre-
scripție croitura cea mai nouă.

Vinuri de masă escelente,

litra cu 52 și 60 fileri la cumpărare
de cel puțin 50 litre ofere negustoria
de vinuri

57 38 -

JOSEF SCHULTZ

Sibiu, strada Urezului 20.

CAROL GÜRTLER

lăcătuș de artă și construcții

Sibiu, strada Gușteriței Nr. 26

recomandă onorabilului public interesat **atelierul** său, unde se
execută tot felul de lucrări ce se țin de bransa lăcătușeriei.

Afară de aceea la mine se află totdeauna în deposit

cuptoare de ori-ce mărime și cu diferite prețuri. 48 27-52

Singurul institut de asigurare ardelean

„TRANSYLVANIA“

Strada Cisnădiei 5.

SIBIU

Strada Cisnădiei 5.

60 34 -

recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. pe lângă premii recu-
nosute de cele mai eține, și în cele mai favorabile condiții, cum și

Asigurări asupra vieții

(pentru învățători și preoți români gr.-or. și gr.-cat. dela așezămintele confesio-
nale cu avantajii deosebite), pe cazul morții, și cu termin fix, cu plătire simplă
sau dublă a capitalului; asigurări de zestre (copii), pentru serviciul militar, și
asigurări pe spese de înmormântare, mai departe asigurări de accidente cor-
porale, contra infracției (furt prin spargere) și asigurări de pagube la apaducte.

Sumele plătite pentru **pagube de foc** până

la finea anului 1910 K 5 003,540 78

Capitale **asigurate pe viață** 4.884 801-12

achitate „ 4 571,035-31

Starea asigurărilor cu } foc K 119.839,992 -

sfârșitul anului 1910 } viață . 11.020,266 -

Fonduri de întemeiere și de

rezervă „ 2.428,317 -

**Prospecte în combinațiile cele mai variate se trimit și se dau gratuit orice
informații în birourile Direcțiunei, strada Cisnădiei Nr. 5 și la toate agenturile.**

Persoane versate în Acușișii, cari au legături bune, se primesc în serviciul insti-
tutului în condiții favorabile.

Toate în lume se scumpesc!

pânea, carnea, chiria casei, — numai **păpușii și chetele** executate în atelierul lui

Vasile Ban la „Cisma roșie“

după cum se numește prăvălia lui, se ieftinesc 151 15 -

Pentru ce? Pentru că această renumită **prăvălie de încălțăminte s'a**
mărit în casa proprie și la fiecare păreche se trage jos
chiria. De aceea el poate lifestra **păpușii buni și trainici** pe lângă prețuri ieftine.

VASILIE BAN SIBIU, Strada Ocnel (Burgergasse) Nr. 7.
Casa proprie.

Dumineca deschis până la 10 oare înainte de amiază.

COMANDELE DIN AFARA SE VOR EXECUTA PUNCTUOS CA ȘI PANA ACUM.

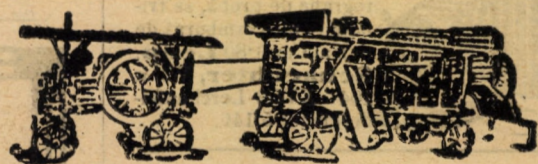
Frații Gömöri

Magazin dela fabrică
pentru mașini economice

* **Budapesta,** IX., Boráros-
tér Nr. 2.

Reprezentanța generală pentru Ungaria a fabricii de mașini și turnătorie de fier **K. & R. Jezek in Blansko.**

NOU! NOU! Cea mai simplă și mai completă garnitură de Mașini de îmblătit cu motor în timpul de acum. Pen-
tru instruirea conducerii unei astfel de mașini se trimite gratis cumpărătorilor un montaj.

Construcția cea mai nouă.

83 24-52

Mai departe recomandăm economilor
mașini de sămănat, construcția cea mai
nouă, tăvăluguri pentru sdrobitul pie-
trișului și tot felul de mașini economice,
apoi mașini pentru fabricarea de cără-
midă, țiglă de coperit, țiglă de ciment
pentru coperit, alte mărfuri de ciment,
precum și forme de fier pentru fabrica-
rea de țevi de ciment și țevi la fântâni
și mașini pentru spargerea pietrii.

Vârtejuri de îmblătit și curățit,
cari merg foarte ușor, cu întocmirea în
formă de sac, prin ceea-ce cu ajutorul a
3-4 cai, foarte ușor se poate îmblăti.

Mașinile numite mai sus le lifestra pe
lângă deplină garanție și condiții avan-
tagioase de plată.

Cumpărători serioși, cari se interesea-
ză de mașinile noastre, îi cercetăm noi
acasă personal pe spesele noastre, prin

ceea-ce cumpărătorii cruță proviziunea a-
gentului, ajung deci mai ieftin în posesia
mașinei și sunt siguri de cel mai bun
serviciu.

Mașinile, cari au fost lifestra prin
ma **FRĂȚII GÖMÖRI**, au fost bine pri-
mite preste tot locul și sunt recomandate
cu căldură la toți economii.

Catalog și preliminar de spese să trimit
la cerere gratis.

Licitațiune.

Subscrierul avocat, încredințatul doamnei Gisella Löw născ. de Fiedler, face cunoscut oamcă proprietatea susnumitei: casa din Sibiu, Zeughofplatz Nr. 11, N-rul fund. 1242 H + 1 2 . . . top, — care constă parte din parter, parte din etajiu, cu 6 odăi, 2 culine și 1 odăie mansard, o va supune licitației publice voluntare, pe lângă prețul strigării de 24.000 coroane.

1. Ziua de licitație se va ținea în 18 Septembrie 1911 în Sibiu, cancelaria advocațională, strada Cisnădiei Nr. 34.

CONDIȚIUNI:

1. Imobilele susnumite nu se vor vinde sub 5/6 parte din prețul strigării.

2. Ceice voiesc a lua parte la licitațiune sunt deobligați a depune un vadiu de 10%, cu bani gata sau în hârtii de valoare, la mâna advocatului subscris.

3. Cumpărătorul e obligat a plăti prețul cumpărării în 2 rate egale; rata este a se plăti:

prima la 15 zile dela ținerea licitației, iară rata a doua tot dela ziua licitației la 30 zile, cu interese de 5%, la subscrierul avocat. — Vadiul se va socoti în rata din urmă.

4. Cumpărătorul este obligat dela ziua licitației începând a suporta darea decadentă și speșele de intabulare.

5. Proprietatea imobilei cumpărată, să va intabula numai după achitarea prețului de cumpărare, pe speșele cumpărătorului.

Nagyzeben, 9 August 1911.

Dr. Iuliu Bonez
advocat.

258 3-4

De închiriat.

În orașul Sebeșul sășesc, în strada Dăii Nr. 16 d, în apropiere de casarma huzarilor și de băile din nou edificându-se, la poziție foarte bună să află de în h rat o casă unde e și licențe de cărmă.

Desușiri dă mai detaliat proprietarul Petru G. Opincariu.

Piese de teatru

de Emanuil Suciu

potrivite pentru a fi reprezentate la saie:

„Nunta Țiganului“ comedie originală într'un act, scrisă în versuri, prețul 60 fil

„Au plecat la țarg“ dialog comic 30 fil.

„Țiganul în cărușă“ dialog comic scris în versuri ediția a III-a 20 fil.

„Țiganul calană“ comedie originală într'un act, scrisă în versuri ediția a III a prețul 30 fil.

Să pot procura dela „TIPOGRAFIA POPORULUI“ din Sibiu precum și dela autor în Magareiu u. p. Bürkö (N.-Küküllö vm.) trimiteți prețul înainte, plus 5 fil. pentru poștă după un exemplar.

Pe nimic un aparat de fotografat

primește ori cine, execuție precisă, 4x4 cm. mărime, cu care se poate iadată fotografia fără a avea cunoștințe deosebită, pe lângă comandarea sculelor complete, ce trebuie la aparat, dimpreună cu școala de învățat și fotografie de probă, se trimite contra rambursă de numai Cor. 1.80 Leop. Schaechter, W. n 104—XVI/2 Lerchenfeldergürtel 5/140.

500 Coroane

plătesc celui-ce ar mai căpăta vre-odată durere

de dinți ori fi va mirosi gura după-ce va folosi aya de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 80 fil. Ed. Bartilla-Winkler Viena 19 1. Sommergasse 1. In Sibiu; în farmaciile: în Piața mare 10; în Piața mică 27; strada Cisnădiei 59; ulița Turnului (Saggasse); ulița Onnei 2; farmacia Teutsch; Meltzer, str. Gusteritei și str. Cisnădiei. In Bistrița: farmacia lui Herbert. Sebeșul-sășesc, farmacia Lederhiger; Sighișoara: farmacia lui Ligner.

Să se ceară pretutindenea apriat apa de dinți a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile unde nu să poate căpăta, trimiteți sticle cu 5 cor. 80 fil. franco

56 9—

Berea albă și neagră

din

Bereria dela Trei-Stejari

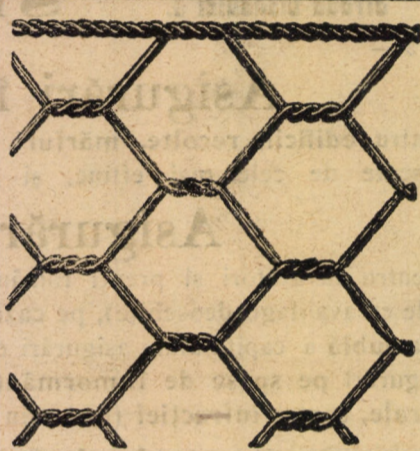
în SIBIU

este foarte bună și gustoasă!

Această bere e căutată și se bea cu plăcere de toți cari o cunosc, atât la orașe cât și la sate. 107 22—

Că berea noastră e foarte căutată se poate vedea și de acolo, că cumpărătorii se înmulțesc mereu.

Împletituri de sârmă

cu ochiuri în ori ce mărime și grosime a sârmei, pentru tot felul de închisori. 113 22—32

Portland și Romancement de Brașov și Beociner

Pentru zidiri

Traverse

Stucătură de trestie.

Împletitură „Bacula“

Materialul de zidit în viitor. Ieftinește orice zidire. :

Fier de Cudstr în ruda, fier modelat, fier în ruda și fier de încheiat în 600 profile și dimensiuni se află în depozit.

TEVI

de fier covăcit și fier turnat precum și fittings

Pumpe pentru fântâni și alte industrii Sfredele de găurit pământul și la fântâni.

Carol F. Jickeli, Sibiu și Alba-Iulia.

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie

ORENDT G. & FEIRI W.

(odinioară Societatea curelarilor.)

Strada Cisnădiei 45. SIBIU. Heltauergasse 45.

Magazin bogat în articole pentru căroșat, călărit, vânat, sport și voiaj, poclăzi și procovături, portmonee și bretele solide și alte articole de galanterie cu prețurile cele mai moderate. Curele de mașini, curele de cusut și legat, Sky (vârzobi) permanent în deposit. 62 18—

Toate articolele din branșele numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin.

Liste de prețuri, la cerere, se trimit franco.

Comande prin poștă se efectuează prompt și conștientios.

Mare deposit de hamuri pentru cai dela soiurile cele mai ieftine până la cele mai fine, coperitoare (țoluri) de cai și cofere de călătorie.

AVISO!

PRĂVĂLIA DE HAINE

pentru dame și domni

Josef Schlesinger

198 12—

Piața mare Nr. 22 se află dela 20 Iulie 1911 în

Strada Cisnădiei Nr. 31

2 case

constatatoare din 7 obilii edificate nou, și altele mici, cu toate cele necesare, cu teritoriu de 345^m stângini și 30 metri front sunt din mână liberă de vânzare. Amănunte mai de aproape să afli în cancelaria advocațională Dr. Albert Krall, Sibiu, strada Schewis Nr. 12-14. 266 2-3

Cetiți și vă mirați!

Ocazie de felul acesta nu mai ai în viață!

600 de obiecte numai cu 420 K.

1 orologiu de precizie aurit, cu lanț, pentru care se dă garanță de 3 ani, o cravată elegantă de mătasă, la modă, 3 batiste, 1 strălucit inel pentru bărbați, cu piatră scumpă imitată, 1 garnitură de podobe femeiești elegante, 1 frumos colier de mărgăritare orientale, podobe femeiești la modă, cu copcii libere, 2 brațare elegante, 1 păreche de cercei frumoși cu copcii libere, 1 minunată oglindă de buzunar pentru toaletă, 1 portofel de piele, 1 păreche de botoni pentru manjete din aur double de 3 grade cu copcii libere, 1 foarte elegant album pentru ilustrații, cu cele mai frumoase regiuni ale lumii, 3 obiecte comice, bune de distracție pentru tineri și bătrâni deopotrivă, 1 carte practică pentru corespondență de dragoste între dame și domni, 20 de obiecte de corespondență și mai mult de 500 de obiecte necesare într-o casă. — Toate acestea, cu toate că ceasul singur plătește suma aceasta de bani, se pot căpăta numai pentru 4 cor. 20 fl. Obiectele să trimiți cu ramburs, ori cu trimiteră înainte a banilor pe adresa: (211) 3-1

Wiener Central-Versandhaus

P. LUST, Krakau Nr. 648.

NB. Cine comandă 2 pachete, capătă robot un briciu englez prima. Pentru cel necorăspunzător, banii se retrimit.

Mare succes

au inseratele în „Foaia Poporului“, unde sunt cete de mii de persoane de pretutindena, din toate țările și din toate cercurile sociale, atât inteligentă cât și popor.

De aceea „Foaia Poporului“ este cel mai potrivit organ pentru publicarea a tot felul de inserate: pentru ocuparea sau căutarea unui post, apoi pentru vânzări, arândări, cumpărări, deschideri de prăvălii și alte instituțiuni, cum și anunțarea a tot felul de mărfuri și articli ce trebuiesc persoanelor singuratiche sau în familie. — Informații asupra prețului inseratelor se dau cu plăcere la

Administrația
„FOAIA POPORULUI“.

Vinuri bune vechi ardelenești

se afli de vânzare în cantități și mai mari, pe lângă prețuri moderate, la

Ieronim Spornic, 322 16-3

în Sibiu, strada Zeughofplatz Nr. 13.

Marca de scutire: „Anker“.

Liniment. Capsicl comp.

Indicitor pentru

Anker-Pain-Expeller

este un leac de casă valorat de mult, care se folosește de mulți ani cu fricțiune sigură la podagră, reumatism și răceală.

Atenție. Din cauza imitațiilor de puțină valoare să fim precauți la cumpărare și să primim numai sticle originale în jurale cu marca de scutire „Anker“ și cu numele Richter. Cu prețul de 80 fl., C. 1-40 și Cor. 2-— să capată aproape în toate farmaciile. Deposit principal la Louis Thörök, farmacist în Budapesta.

Farmacia lui Dr. Richter la
:: „Leul de aur“ în Praga. ::

Soseaua Elisabeta Nr. 5 non.

Expeditie silnică. 293 55-42

La „Croitoria Universală“

I. PETRASCU

strada Cisnădiei Nr. 30. SIBIU. strada Cisnădiei Nr. 30.

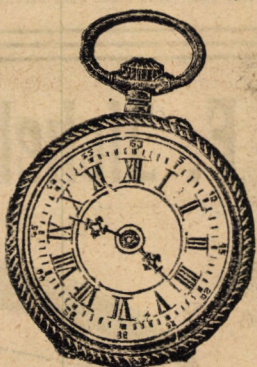
Telefon Nr. 172.

Adre la cunoștința onoratului public, că mi-au sosit cele mai nouă stoffe engleze și indigene pentru sezonul de vară și toamnă — astfel că stau la dispoziția on. public pentru a efectui ori-ce comande în branșa croitoriei după modelele cele mai nouă.

Serviciu solid și grabnic. — Prețuri moderate.

Sprîjiniți industria română!

292 24-

STEFAN J. ROTH

ciasornicar și guvaergiu

SIBIU, Str. Măcelarilor 36

Vânzare de juvaere, de aur și argint și ciasornice pe lângă garanție și prețuri moderate.

Să fac orice reparaturi de juvaere și ceasornice de aur și argint, repede, precis și ieftin.

Serviciu prompt și conștiincios.

Tot felul de tipărituri
moderne

execută ieftin, grabnic și conștiincios

„Tipografia Poporului“

SIBIU

strada Măcelarilor Nr. 12

Pentru ori-ce ocazie

se afli

DIFERITE ILUSTRATE FRUMOASE

în mare alegere și cu diferite prețuri.

TOT FELUL de BILETE de VIZITĂ

în cel mai modern stil.

HARTIE de EPISTOLE

în diferite prețuri și calități.

BILETE de CUNUNIE

dela cele mai simple până la cele mai fine.

Important pentru cumpărători și proprietari de motoare!

MOTOARE DE BENZIN

stabile, precum și iocomobile pentru imblătit, și pentru agricultură, construcție proprie probată, sunt de vânzare cu prețuri ieftine, direct dela producător. Pentru construcție se garantează.

Se esecută ieftin și conștiincios tot felul de reparaturi la motoare Düssel, motoare pentru oleiu brut și benzin, sfredelire de cilindri, măciuci nouă, verigi, ventile, aparate pentru uleiat și aprins, precum și toate lucrările ce vin înainte la motoare. 139 19-

Singurul atelier special în Transilvania

Ferd. Zaller

Institut pentru construcție de motoare, mașini și automobile
Sibiu, strada Franciscanilor Nr. 6.

Motoarele mele sunt executate foarte precis pe baza unei praxe îndelungate, de aceea sunt mult mai superioare altor motoare străine.

Birou de informații.

Cunoscând multele lipsuri ale publicului românesc din provincie, m'am hotărât să deschid în Budapesta birou de informații și

24 80—

Agentură Românească.

Orice informație relativ la petițiile înaintate la ministerii și la alte foruri, orice informații comerciale și în general în orice cauză dau în răstimp de 2—3 zile ori și cui, resolvând toate chestiunile în modul cel mai cinstit.

Urgitez resolvirea petițiilor. Vorbesi în persoană cu referentul cauzei și rog rezolvire favorabilă

Fac tot felul de mijlociri comerciale și comande.

Prețuri moderate, serviciu prompt, informații detaliate.

La aviz aștept la gară.

L. Olavin.

Budapest. Lajos utca No. 141, IH/19.

Cel mai mare succes:

Peste 1000 garnituri de treerat cu motor în circulație

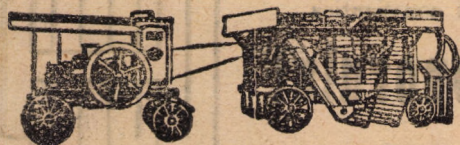
Vestitele garnituri de treerat cu motor

dela renumita fabrică de motoare

Kállai LAJOS

Budapest, Gyár-utca 28

să recomandă tuturor economilor pe lângă garanția deplină ca cele mai bune.

Invinge peste tot locul. | Catalog principal gratis

Intre toate motoarele existente recunoscute ca cele mai simple.

16216-25

Inseratele

numai atunci au valoare mare, dacă să răspândesc pretutindenea, în toate țările, în toate cercurile sociale. Pentru acest scop să ofere indeosebi inserarea în „FOAIA POPORULUI”.

Informații să dau și comande să primesc la administrația FOAIA POPORULUI.

Mașini de cusut pentru trebuinte casnice sau industriale, de cea mai bună fabricație.

biciclete și gramofone

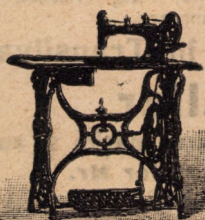
se pot cumpăra cu prețuri moderate și plătiți în rate favorabile la

BODOR BÉLA

magazin de mașini de cusut și biciclete în

Făgăraș

Str. Honvéd Nr. 11.

84 24—

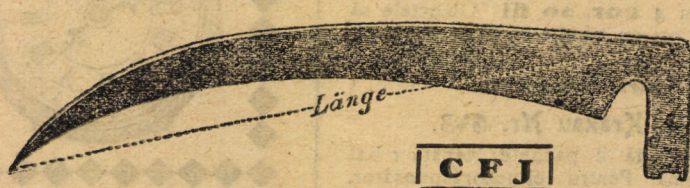
În America unicul Depozit de cărți românești este Biblioteca Română în New-York

65 St Marks Place.

145 18—

Este dar în interesul fiecărui Român care pleacă sau este în Statele-Unite sau Canada, să ceară marele și ilustratul catalog al acestei singure instituțiuni române care pe lângă tot felul de cărți, note muzicale, și ziare ce apar în România și Transilvania, are și un foarte bogat asortiment de instrumente muzicale; fonografe, gramafone, plăci și tuburi cu cântece românești, ceașornice de tot felul, giuvaerice, mașini de scris, preparațiuni farmaceutice, articole de toaletă și alte mărfuri de foarte mare trebuință. — Catalogul se trimite fiecărui gratuit. — Se dau tot felul de informațiuni particulare adăugând marcă pentru răspuns. — „Biblioteca Română” primește și mijlocește și trimiteră de abonamente pentru „Foia Poporului”.

Carol F. Jickeli, Sibiu și Alba-Iulia.

Clește de marcat oile 1 buc. C. 4-12

Coase: Lungimea 70 75 80 85 90 cm. 1 bucată C. 1.60 1.60 1.60 2.— 2.—

Pentru fiecare bucată garantez. Adecă, eu schimb orice coasă provăzută cu semnul **CFJ** care nu ar corespunde, chiar și atunci când ea a fost bătută și întrebuințată. Economilor le pot recomanda cu cea mai mare încredere aceasta. În decursul anilor s'a sporit foarte tare numărul coaselor vândute.

Clește americane pentru botul porcilor 1 buc. C. —.80 100 de inele la ele C. —.70

La cumpărare de 10 bucăți se dă o bucată pe deasupra!

Nicovale pt. coase Forma fig. 2 3 1 buc. C. —.80 —.80

Ciocane pentru coase Fig. 5 à 250 300 Fig. 6 à 350 grame 1 buc. C. —.70 —.80 —.85

Țiitoare de coase Nr. 4, 1 bucată C. —.18

Nicovalele și ciocanele pentru coase se vând fiecare bucată sub garanță. Fiecare bucată care s'ar dovedi de prea tare sau prea moale, să schimbă.

La nicovalele și ciocanele pentru coasă să fim atenți la insigniul meu comercial scutit în lege.

Aceste coase cu insigniul **CFJ** și uneltele de bătut coasa garantate să mai ață la următoarele firme: Abrud: Teofil Faur, Ioan Manovits. Alba: Romul Tocea, Onez, Ioan Czuzk. Agărbieiu: Johann Schuller. Agnita: Brüder Gunne Filiale, Johann K. Schuller. A-Iulia: Depozitul-Carol F. Jickeli. Apoldul-mare: And. Glatz, W. Roth, Andreas Eder. Avrig: Gustav A. Reschner, Albert Kisch. Bărbant: Dumitru Dădărlat. Benic: Nicolae Francu. Berghiu: Nicolae Iorașiu. Bicz (Gyergyó): Lanczet Gizela Boiaciu: Martin Willesch, Fritz Knall. Bradu: Fritz Kis h. Bucurdea-Grănoasă: Chirilă Borza. Cacova: Dániel Iosof. Căța: Fritz Knall. Cârța: Moritz Lesmann. Câmpeni: Aurel Ioanele, Const. Gh. Bolog, O lea George. C-rtze: Nicolae Triffa. Cetea: Costea Aleman. Cineul-mare: Laniel G. Andee. Cineul-mic: Johann Kaufmann. Ciora: Simion Socaci. Cisădie: Mih. Mathias, Konsumverein, Johann Mesch. Cohalm: Karl Falk. Cristian: J. G. Conerth. Cugir: Johann Un h. Chisfalău (Micești): Ioan Iván. Cut: Todor Mocan, Dumitru Posa. Dicea: Petru Poiana. Dobârea: Thomas Bachmann. Erneul-mare: Israel Adolfiné. Feneș: Lorencz Ferencz Făgăraș: Karl König. Frâna: Josef Schuster. Gălda-de-sus: Ilie Iuga. Gălda-de-jos: Ioan Reciu. Gurariului: Ioan Tristiu, Ioana Tristiu. Hăpria: Ioan Lazar. Henig: Ioan Miclăuș. Hașag: Daniel Ungar. Husasău: Michael Simonis. Jidveiu: Johann Orendi, Samuel Wachsmann. Loamnăș: Moritz Klein. Lopadea-română: Ilarie Iosof. Mercurea: Karl Kadebo. Mihalț: Klein Markus, Arsenie Floarea. Noerichiu: Alfred Römer, Georg Buchholzer. Noul românesc: Arnold Lesman. Ocna-Sibiului: Avram Savu, Stoia Ioan Precup. O-Cârțișoara: Ioan Scorobetu. Oiejdea: Mihály Kutscher. Orlat: Loloi Simion, George Baciu. Poiana: Ioan Bozdog. Poiana (Nyirmezó): Nicolae Floas, Pianul-de-sus: Ilie Voisău, Ioan Nicoară, Pavel Romanțian. Pianul-de-jos: Reisz Salamon. Răhău: Luca Stoica. Richșdorf: Andreas Nemenz. Roșta-mont.: Moldovan Gyuláné. Săsăuș: Julius Kerekes. Săliște: Dumitru Roșca Căpitanu. Sântimbru: Dumitru Roșca. Scărisoara: Paraschiva Costea. Sebeșul-săseș: Johann T. Gross. Șeica-mare: S. G. Theil, Julius Everth Șeica-mică: Johann Brantsch. Șelimbăr: Milea Irimie. Sîlimie: Fridrick Keul Spring: Nicolae Stoia. Sîpos Gyula. Șorogștin: Elekes Lajos. Șona: Josef Graef, jun. & Victor. Șomărtiu: Franz Seibal, Samuel Schmiedt. Streza-Cârțișoara: Ioan Stopu. Teiuș: Gerő Székelyhidy. Trăscău: Klocza János. Tilișca: Vasile Juga. Ungureii Mathias Stefan. Zlatna: Traian Baicu.

Țiitoare pentru cuți de coasă, emailate pe din lăuntru și pe din afară, 1 bucată C. —.42 și suflate cu zink, foarte durabile, 1 buc. C. —.40. Cuți de coase dela 10 fl. în sus, în asortiment bogat, 1 buc. C. —.40. Cuți de bergamo albastre negre, insigniul **CFJ** 1 buc. C. —.80. Coade de coase, pentru coase de cereale, 1 bucată C. —.96. Greble de fer pentru coase de cereale, de șirofat pe coadele simple de coase de lemn, 1 bucată C. 1.40. Țeve de gătlee contra umflării vitelor, pentru vite Cor. 6.—, pentru viței Cor 5.50.

172 15—